Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

ORGAN AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII ȘI AL COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI MUNCITORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XII, Nr. 555 — Vineri 4 martie 1960 — 8 pagini 25 bani

Îți mulțumesc iubitul și bunul meu Partid

Acum îmi știu puterea;
și numele mi-l știu...
M-am ridicat
din umilință —
dreaptă!
Azi mă cunosc, prieteni:
eu sînt izvorul viu
pe care bobul, însetat, l-așteaptă...

Mi-e dragă-această clasă
cu geamurile mari,
în care parcă intru-ntîia oară —
și dragă-mi este zarva acestor mici școlari
în dimineața care mă-mpresoară...
Aici, printre elevii de-o șchioapă, desluș
încrederea atîtor noi tovarăși,
și inima se-adapă din rîvna lor — și-o cresc -
ca împlinită
să le-o dărui, iarăși...
Am învățat
fereastra spre lume s-o deschid —
și numele mi-l port cu demnitate...

Îți mulțumesc,
iubitul și bunul meu Partid.
Acuma știu:
tu mi le-ai dat
pe toate...

Plăpîndele brînduțe ce mi le-au dăruit
copiii mei,
de ziua asta mare —
nu-s numai pentru mine!
E gîndul însorit
ce ți-l trimite ție
fiecare...

VALERIA BOICULESI

Sub privirea plină de căldură a învățătoarei cresc noi vlăstare ale patriei.

Ziua internațională a femeii

Au trecut 50 de ani de cînd, la Copenhaga, înflăcărata militantă a mișcării muncitorești Klara Zetkin, fiica unui învățător de țară, propunea Conferinței Internaționale a Femeilor Socialiste ca ziua de 8 Martie să devină sărbătoarea solidarității femeilor din lumea întreagă în lupta lor pentru pace, pentru drepturi, libertate și o viață mai bună.

Cele cinci decenii care s-au scurs de atunci au adus în istoria omenirii schimbări fundamentale. Apariția primului stat socialist din lume — Uniunea Sovietică — nașterea și consolidarea continuă a marii și minunatei familii a țărilor socialiste, avîntul de nestăvilit al luptei de eliberare de sub jugul colonialismului, creșterea uriașă a forțelor sociale care luptă pentru pace — iată doar cîteva din ele. Cele cinci decenii care s-au scurs de atunci au însemnat în același timp, pentru femeile înaintate din lumea întreagă, ani de luptă unită pentru progresul omenirii, pentru fericirea și bunăstarea poporului. Neștearsă va rămîne amintirea celor care, ca Zoia Kosmodemianskaia, Danielle Cassanova, Olga Bancic, Liubov Șevțova, Ethel Rosenberg și alte sute și mii de femei, au luptat cu pasiune, sacrificîndu-și viața pentru aceste idealuri nobile. Jertfele lor, alături de jertfele a zeci și sute de mii de muncitori, țărani muncitori și intelectuali însuflețiți de idealurile libertății și dreptății sociale, nu au fost și nu vor fi zadarnice. Peste o treime din populația globului s-a eliberat de sub jugul capitalismului, pășind ferm pe drumul făuririi unei vieți libere, în care forțele creatoare ale omului sînt puse în slujba binelui, a prosperității.

Milioanele de femei din lumea întreagă privesc cu admirație viața femeilor din marea Țară a Socialismului, unde femeilor le sînt asigurate drepturi depline, unde sînt respectate și apreciate. Eforturile guvernului sovietic îndreptate înspre asigurarea păcii în lume, eforturile întregului popor sovietic în construcția pașnică fac viața oamenilor muncii din această țară și mai fericită, femeile putînd și ele să se ocupe în liniște de munca lor constructivă în uzine și pe ogoare, în școli și laboratoare și, totodată, putînd să se ocupe de creșterea și educarea copiilor, să-și făurească vise despre viitorul fericit al acestora.

Viața îndestulată și lipsită de griji pe care le-a adus-o femeilor sovietice și celor din țările socialiste instaurarea puterii politice și economice a celor ce muncesc este rîvnită de femeile din țările capitaliste și coloniale, căci în aceste țări numeroase măsuri discriminatorii lovesc în femeia muncitoare. In state capitaliste dezvoltate ca S.U.A., Anglia Canada, Germania occidentală, femeia nu primește la muncă egală cu bărbatul un salariu egal. Numeroase întreprinderi capitaliste nu angajează femei, pentru a nu fi nevoite să plătească concedii de naștere. Nici vorbă nu poate fi în statele care fac parte din lagărul capitalist de accesul la cultură al femeii muncitoare, chinuită de grija zilei de mîine, mistuită de mizerie și foame.

Protestul femeilor din țările capitaliste și coloniale împotriva măsurilor discriminatorii și, în genere, împotriva exploatării și asupririi celor ce muncesc, împotriva uneltirilor care întunecă viitorul familiilor și al copiilor lor, viitorul întregii omeniri, crește an de an. Organizațiile de femei au inițiat mii de reuniuni, conferințe ale muncitoarelor, ale țărancelor și intelectualelor, îndemnînd la luptă împotriva șomajului, a scăderii nivelului de viață, a numărului redus de școli, de creșe, locuințe etc. In țările coloniale femeile iau parte activă la lupta popoarelor lor pentru eliberare națională, pentru cucerirea independenței. In țările subjugate de imperialiști, femeile luptă cu abnegație pentru a sfărîma cătușele colonialismului.

Impreună cu popoarele iubitoare de pace, femeile cer guvernelor

(Continuare în pag. 2)

In cinstea lui 8 Martie

Cei peste 90 de copii de la grădinița cu orar normal „8 Martie" din Zalău s-au pregătit cu sîrg pentru Ziua Internațională a Femeii. Programul artistic pe care îl vor prezenta cu ocazia acestei zile cuprinde cîntece, dansuri, versuri.

Sub îndrumarea educatoarei ei au pregătit albume, au executat cusături, desene și alte daruri pe care le vor da mamelor lor.

★

Secția de învățămînt a Capitalei și Clubul sindical al muncitorilor din învățămînt din București, organizează, în cinstea zilei de 8 Martie, o festivitate închinată educatoarelor, învățătoarelor și profesoarelor din școlile orașului.

Cu acest prilej se va prezenta o expunere privitoare la activitatea frunțașelor din învățămînt, după care va urma un bogat program artistic

Ziua internaţională a femeii

(Urmare din pag. 1)

S.U.A., Franţei şi Angliei să urmeze exemplul Uniunii Sovietice, luînd şi ele măsuri constructive în favoarea păcii. Ele au protestat cu indignare împotriva înarmării Germaniei occidentale, împotriva dezlănţuirii rebeliunii fasciste din Algeria, împotriva acţiunii guvernului francez de experimentare a bombei atomice în Sahara, împotriva manifestărilor antisemite, pornite de la Köln, Paris şi alte oraşe.

Femeile din ţara noastră sărbătoresc cea de a 50-a aniversare a zilei de 8 Martie ca nişte cetăţene libere, respectate şi preţuite.

Cîtă nedreptate şi mizerie au îndurat în trecut femeile muncitoare, în vremurile cînd în ţara noastră domneau moşierii şi capitaliştii! În acei ani negri, femeii îi erau refuzate dreptul la muncă şi odihnă, dreptul de a avea un salariu egal la muncă egală. În fabrici femeile munceau 12 pînă la 14 ore pe zi pentru un salariu de mizerie. Mama şi copilul erau lipsiţi de ocrotire. Opt mii de mame mureau anual în chinurile naşterii şi o sută de mii de copii sub vîrsta de un an. Este semnificativă pentru indiferenţa oficialităţilor faţă de ocrotirea mamei şi copilului următoarea statistică făcută de marele savant romîn Gheorghe Marinescu, care arată că în anii regimului burghezo-moşieresc, în timp ce din 100 de pui de găină mureau 3, din 100 de viţei, 4, din 100 de copii mureau 17 pînă la 27.

Cîtă durere încercau în trecut sufletele mamelor la începutul fiecărui an şcolar cînd din lipsa banilor necesari pentru taxe copiii lor trebuiau să rămînă acasă!

Pentru ca vremurile acelea de mizerie şi incultură să apună au luptat înfruntînd cu dîrzenie pe călăii Gestapoului şi ai siguranţei nenumărate femei din ţara noastră. Doncea Simo, Suzana Pîrvulescu, Tereza Oesko, Elena Sîrbu, Haia Lifschitz, Ada Marinescu şi atîtea altele s-au jertfit pentru ca astăzi femeile, alături de toţi oamenii muncii din patria noastră socialistă, să trăiască şi să muncească în libertate.

În Republica Populară Romînă femeile au drepturi egale cu bărbaţii; ele participă intens la rezolvarea treburilor vieţii politice, economice şi culturale. 71 de femei sînt deputate în Marea Adunare Naţională şi peste 34.000 au fost alese deputate în organele locale ale puterii de stat. Multe din ele conduc cu pricepere instituţii, întreprinderi, gospodării agricole colective.

Pe tărîmul şcolii lucrează cu dragoste şi devotament aproape 60.000 de învăţătoare şi profesoare, din care multe sînt directoare ale şcolilor, inspectoare. Aproape 2000 de femei sînt profesori universitari, conferenţiari, lectori, asistente. Femeile aduc un aport însemnat la dezvoltarea şcolii noi, la tot mai temeinica fundamentare marxist-leninistă a învăţămîntului nostru, desfăşurînd o activitate neobosită pentru culturalizarea maselor. Şcoala noastră se mîndreşte cu asemenea femei vrednice şi devotate cum sînt Eugenia Cîrlan de la Şcoala medie nr. 2 din Bacău, Valentina Stănescu de la grădiniţa nr 2 din Ploeşti, Luiza Răicanu de la Şcoala medie nr. 1 din Bucureşti şi alte învăţătoare şi profesoare care îşi îndeplinesc sarcinile şcolare şi obşteşti cu elan şi dragoste.

Pentru viaţa fericită pe care o trăiesc astăzi, femeile din ţara noastră sînt recunoscătoare partidului clasei muncitoare, care încă de la înfiinţarea sa a luptat neobosit pentru drepturile economice, politice şi sociale, considerînd emanciparea femeii o parte integrantă a luptei de eliberare a clasei muncitoare.

Muncitoarele şi ţărancele muncitoare, învăţătoarele, educatoarele şi medicii, femeile de ştiinţă şi de artă profesoarele, inginerele, tehnicienele, sărbătoresc 8 Martie împreună cu întregul popor hotărîte să întărească legăturile de prietenie cu toate femeile iubitoare de pace şi dornice de progres din lumea întreagă, să contribuie la întărirea păcii prin muncă dîrză pentru construirea socialismului în patria noastră.

Expoziţie

În sala de festivităţi a gospodăriei agricole colective „Victoria" din comuna Muncelul de Sus, raionul Paşcani, a fost organizată în cinstea Zilei internaţionale a femeii o expoziţie cu lucrări executate de elevii şcolii elementare de 7 ani din localitate.

Expoziţia cuprinde diferite minicturi pe motive populare făcute din lemn, paie, pănuşite de porumb şi diferite cusături executate cu multă îndemînare. Elevii clasei a II-a pregătesc pentru ziua de 8 Martie o serbare în cadrul căreia obiectele expuse vor fi dăruite mamelor şi unor femei fruntaşe în munca din gospodărie.

Expoziţia şcolarilor din Muncelul de Sus este zilnic vizitată de zeci şi sute de ţărani muncitori din comună.

Pe locuri... fiţi gata... Oră de sport la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" din Bucureşti.

De la Ministerul Învăţămîntului şi Culturii

Pentru a se da posibilitatea susţinerii examenului de diplomă tuturor absolvenţilor fostelor şcoli tehnice de grad mediu (şcoala medie tehnică, liceul industrial, liceul comercial, şcoala medie tehnică de administraţie economică, şcoala superioară de comerţ etc.), care nu au acest examen, se va organiza între 1—15 septembrie 1960 o ultimă sesiune de examen de diplomă.

Pentru înscriere şi orice informaţii, cei interesaţi se vor adresa pînă cel mai tîrziu la data de 30 aprilie 1960 direct ministerelor, instituţiilor centrale şi organizaţiilor cooperatiste care au în prezent şcoli în ramura respectivă şi care le vor comunica tema proiectului de diplomă şi obiectele de examen.

În acest scop, candidaţii vor trimite o cerere de înscriere, însoţită de certificatul de absolvire sau copie de pe foaia matricolă.

Şcolile sportive de elevi, pepiniere de tinere talente

CULTURĂ FIZICĂ ŞI SPORT

Dacă cercetezi foile de concurs din ultimii ani ale campionatelor republicane de juniori, ale finalelor şcolare sau ale oricărei întreceri sportive de mai mare anvergură rezervate tineretului din şcoli, constaţi că printre cei care figurează pe locuri fruntaşe se întîlnesc în foarte multe cazuri reprezentanţi ai Şcolii sportive de elevi din Capitală, o adevărată pepinieră de tinere talente.

„Actul de naştere" al şcolii datează din anul 1950. Ea a luat fiinţă ca urmare a Hotărîrii Biroului Politic al C.C. al P.M.R. din 26 iunie 1949, existenţa sa izvorînd dintr-o necesitate obiectivă legată de dezvoltarea tot mai largă pe care a cunoscut-o mişcarea sportivă din ţara noastră, din dorinţa a numeroşi elevi de a-şi îmbogăţi cunoştinţele sportive, de a face paşi siguri pe calea măiestriei sportive. Şcoala sportivă de elevi număra la începutul activităţii ei aproximativ 200 de elevi. Ea trăia atunci doar prin cîteva ramuri sportive, care funcţionau pe lîngă unele şcoli dispunînd de săli bune de sport, de condiţiile materiale necesare. În anii următori numărul elevilor a crescut în mod simţitor, ajungînd în 1955 la 600. Ca urmare a Hotărîrii C.C. al P.M.R. şi a Consiliului de Miniştri din 2 iulie 1957 cu privire la reorganizarea mişcării de cultură fizică şi sport, prin care se preciza că „activitatea sportivă extraşcolară a elevilor se va desfăşura în cercurile şi colectivele sportive de pe lîngă şcoli şi în cadrul şcolilor sportive de elevi sub conducerea U.T.M. şi profesorilor de educaţie fizică", activitatea Şcolii sportive a cunoscut o largă dezvoltare. Dispunînd de o bază materială din ce în ce mai bună şi de cadre cu o bogată practică de concurs, ea a primit tot mai mulţi elevi, numărul acestora ajungînd în anul 1958 la 1 100. Anul trecut, şcoala sportivă aproape că şi-a triplat efectivul, ajungînd să cuprindă 3.210 elevi. A fost necesar astfel să ia fiinţă în Capitală şi o a doua şcoală sportivă de elevi, al cărei efectiv depăşeşte acum cifra de 2.200 şcolari. Împreună, cele două şcoli sportive din Capitală înglobează un număr de peste 5.000 de elevi.

Cu tot caracterul lor voluntar, aceste şcoli se prezintă ca un tot bine organizat, cu o împărţire strictă pe ani de studii, pe grupe de lucru. Înscrierea în şcolile sportive de elevi este condiţionată nu numai de performanţele sportive, de aptitudinile pentru sport ale elevilor, ci — în lumina Plenarei a VII-a a C.C. al U.T.M. — în primul rînd de situaţia şcolară, de avizul organizaţiei de tineret, de caracterizarea dirigintelui clasei respective. Depistarea elementelor talentate se realizează prin organizarea de concursuri, prin selecţionarea pe care o fac profesorii şi antrenorii în şcoli.

Ca urmare a cerinţelor tot mai mari pe care le implică procesul de perfecţionare sportivă, sistemul de organizare al şcolilor sportive a fost modificat în sensul extinderii lor de la durata de studii de 3 ani, cît era iniţial, la 4 ani, fiind antrenaţi şi elevi de vîrstă preşcolară (la nataţie, de pildă, unde procesul de instruire este mai îndelungat, se primesc şi copii în vîrstă de 5 şi 6 ani).

Vorbind despre „cartea de vizită" a şcolilor sportive de elevi trebuie spus de la început că aceasta este cu adevărat remarcabilă. Ele au participat la aproape toate concursurile, cu un număr mare de echipe.

Şcolile sportive nu urmăresc numai specializarea sportivă a elevilor cu aptitudini în acest domeniu, ci paralel cu aceasta desfăşoară şi o susţinută muncă de educare comunistă, pregătindu-i pe tineri pentru viaţă, formîndu-i ca oameni de nădejde ai construcţiei noastre socialiste. Ele organizează adesea pentru elevi întîlniri cu eroi ai muncii socialiste, cu maeştri ai sportului, cu scriitori şi artişti, vizite la expoziţii şi muzee, conferinţe, excursii.

Şcolile ţin o legătură permanentă cu părinţii elevilor, organizînd lunar consfătuiri cu aceştia. Părinţii elevilor au ajuns astfel să se convingă tot mai mult că pentru copiii lor înscrierea în şcolile sportive este un puternic stimulent la învăţătură, elevii care obţin note slabe fiind suspendaţi din activitatea lor sportivă pînă la îndreptarea situaţiei lor şcolare.

În toate acţiunile lor cu caracter educativ şcolile sportive se bucură de sprijinul activ al Direcţiei educaţiei tineretului din M.I.C., al Comitetului orăşenesc U.T.M., al Secţiei de învăţămînt şi cultură a Capitalei.

Perspectivele şcolilor sportive de elevi sînt indiscutabil dintre cele mai frumoase. Prin specificul lor, prin condiţiile minunate puse la dispoziţie de regimul nostru democrat-popular, prin continua lor extindere, şcolile sportive de elevi reprezintă un factor important în munca de educare comunistă a tinerei generaţii, în cuprinderea elevilor cu aptitudini sportive într-o activitate extraşcolară organizată temeinic. Adevărate pepiniere ale sportului nostru de performanţă, aceste şcoli îi educă pe tineri în spiritul ataşamentului faţă de culorile patriei, îi pregătesc să reprezinte mîine cu cinste Republica noastră Populară în confruntările sportive internaţionale, să lupte activ pentru prestigiul mişcării noastre sportive.

TIBERIU STAMA

FRUNTAŞE ALE MUNCII DIN ŞCOLI

VIRGINIA ROŞIANU
învăţătoare
Şcoala elementară nr. 2 Ploeşti

LUCIANA MEREOIU
directoare a Şcolii medii nr. 37
din Bucureşti

CLAUDIA OCENAŞ,
directoare
a Şcolii de meserii din Bacău

IULIANA SPINEANU
profesoară, Şcoala medie
din Ilia, regiunea Hunedoara

VALENTINA GEORGESCU
şefa secţiei de învăţămînt
a raionului 1 Mai
din Capitală

Alegeri sindicale în învăţămînt

Spre noi succese în munca sindicatului

De curînd au început în întreaga ţară conferinţele sindicale orăşeneşti şi raionale ale muncitorilor din învăţămînt.

În raionul Lenin, conferinţa sindicală a prilejuit o analiză aprofundată a muncii comitetului sindical raional. În dezbaterile care au avut loc s-a arătat că activitatea comitetului a fost orientată în primul rînd spre sprijinirea muncii profesionale a cadrelor didactice. Multe grupe sindicale din şcolile raionului au dus în această direcţie o activitate susţinută, care s-a răsfrînt pozitiv asupra desfăşurării procesului de învăţămînt. Organizatorii acestor grupe au iniţiat interasistenţe la lecţii şi schimbul de experienţă între pedagogi, urmărind o continuă creştere a muncii profesionale.

O contribuţie însemnată la îmbunătăţirea muncii profesionale au adus şi cele 50 de consfătuiri de muncă organizate de grupele şi comitetele de instituţie. Temele puse în discuţie cu prilejul acestor consfătuiri au mobilizat pe membrii de sindicat la continua ridicare a nivelului predării lecţiilor. De pildă, la Şcoala medie nr. 23 „D. Bolintineanu" a fost discutată într-o consfătuire de muncă problema legării învăţămîntului de producţie. La Şcoala medie nr. 22 s-a discutat despre căile de realizare a educaţiei patriotice. Consfătuirea organizată de Comitetul sindical raional privind ajutorarea elevilor pentru însuşirea cît mai temeinică a cunoştinţelor a dus la generalizarea experienţei înaintate a unor pedagogi şi a avut ca urmare creşterea nivelului la învăţătură al elevilor la majoritatea şcolilor din raion.

De asemenea, acţiunile întreprinse de comitetul sindical raional pe linia organizării de excursii în diverse regiuni ale ţării, de vizite în întreprinderi s-au dovedit deosebit de eficace pentru familiarizarea membrilor de sindicat cu înfăptuirile regimului democrat-popular, pentru cunoaşterea bogăţiilor şi frumuseţilor patriei noastre.

La dezbaterile conferinţei a fost relevată şi acţiunea desfăşurată de Comitetul sindical raional în domeniul propagandei pedagogice în rîndurile părinţilor. S-a arătat astfel că au fost organizate peste 90 de conferinţe pentru părinţi, pe diferite teme legate de educaţia în familie. Aceste conferinţe au contribuit la coordonarea eforturilor şcolii şi familiei în educarea şi instruirea elevilor.

Caracteristice pentru desfăşurarea conferinţei sindicale din raionul Lenin au fost exigenţa delegaţilor, spiritul critic şi autocritic în care s-au desfăşurat dezbaterile. Mulţi dintre participanţii la discuţii s-au oprit asupra deficienţelor din activitatea de pînă acum a comitetului sindical raional şi a organizaţiilor sindicale din şcoli, criticînd şi trăgînd la răspundere pe cei vinovaţi. Una dintre deficienţele vechiului comitet, au arătat delegaţii la conferinţă, a constat în faptul că n-a îndrumat şi controlat în suficientă măsură munca grupelor sindicale. Nu este deci de mirare că o serie de grupe sindicale şi-au rezumat activitatea doar la rezolvarea unor probleme de asigurări sociale. Este desigur foarte important să ne ocupăm de condiţiile în care muncesc membrii de sindicat dar nu putem şi nu trebuie să rezumăm activitatea noastră doar la rezolvarea acestor probleme. Tot din lipsă de îndrumare, au arătat delegaţii la conferinţă, a fost posibil ca în unele grupe şi secţii sindicale să se statornicească un stil de muncă formal, un paralelism între activitatea organizaţiilor sindicale şi a conducerilor de şcoli, ceea ce a dus uneori la supraîncărcare. Organizatorii acestor grupe n-au folosit mijloacele specific sindicale prin care pot sprijini activitatea membrilor de sindicat, a directorilor de şcoli, iar comitetul sindical raional a făcut prea puţin pentru a-i îndruma în această privinţă.

Din dezbateri a rezultat, de asemenea, că membrii Comitetului sindical raional au manifestat o slabă preocupare pentru combaterea unor atitudini înapoiate în rîndurile unor membri ai sindicatului, ca lipsa de punctualitate şi disciplină, superficialitate în pregătirea pentru lecţii etc. O altă lipsă a Comitetului sindical raional a fost şi aceea că nu s-a ocupat de sprijinirea învăţămîntului preşcolar.

Referindu-se la documentele Plenarei Consiliului Central al Sindicatelor din 25-26 ianuarie a.c. participanţii la discuţii au scos în relief sarcinile importante ce revin cadrelor didactice în opera de formare a omului nou şi sarcinile sindicatului în mobilizarea membrilor săi pentru îndeplinirea cu succes a acestei opere. Unii tovarăşi ca Maria Popescu, directoarea Institutului pedagogic de învăţători, Zoe Gobjilă, directoarea Şcolii de 7 ani nr. 132, Ghiţă Nicolae, de la Şcoala de 7 ani nr. 136, Elena Antoci, profesoară la Şcoala medie nr. 22, Victor Iliescu, directorul acestei şcoli, R. Idelovici, educatoare şi mulţi alţii au arătat că sindicatul va trebui să desfăşoare în viitor o activitate educativă şi mobilizatoare mai susţinută decît pînă acum, mai plină de roade. El va trebui să-şi axeze pe viitor şi mai mult munca pe problemele profesionale, să se ocupe mai intens de mobilizarea muncitorilor din şcoli în vederea instruirii şi educării comuniste a elevilor.

Este de dorit — au spus participanţii la discuţii — ca pe viitor să se realizeze o mai strînsă legătură între grupele sindicale, comitetele de secţii şi sindicatul raional. Ei au propus ca membrii comitetului raional să răspundă direct de îndrumarea şi controlul unui număr de grupe şi comitete de secţie, să participe la pregătirea şi desfăşurarea acţiunilor pe care acestea le vor organiza. Participanţii la discuţii au arătat necesitatea constituirii unui activ larg în jurul comitetului sindical, necesitatea unei juste repartiţii a sarcinilor în cadrul acestuia şi stabilirea unei răspunderi egale în îndeplinirea sarcinilor.

Numeroşi delegaţi au cerut ca noul comitet să sprijine mai larg secţiunea de învăţămînt raională în rezolvarea la timp a problemei încadrărilor, astfel ca în noul an şcolar să nu se mai repete lipsurile manifestate în acest domeniu în anul trecut. Ei au cerut de asemenea sindicatului să organizeze întrecerea între grupe, să lărgească schimbul de experienţă între şcoli şi raioane pentru cunoaşterea şi popularizarea metodelor înaintate de muncă, să se preocupe mai intens de lărgirea orizontului cultural al cadrelor didactice, de atragerea acestora în diverse manifestări artistice, de mobilizarea lor în număr sporit la activitatea bibliotecilor, a căminelor culturale etc. Noului comitet i s-a recomandat să lupte pentru imprimarea unui mai dezvoltat simţ de răspundere în rîndurile activiştilor sindicali, să aplice mai just principiul muncii colective, să folosească intens critica şi autocritica, garanţie sigură a succesului în muncă.

În cadrul conferinţei a fost ales noul comitet al sindicatului. În numele celor aleşi a luat cuvîntul tov. Ghiţă Nicolae, noul preşedinte al sindicatului raional. El şi-a luat angajamentul să lupte pentru traducerea în viaţă a sarcinilor importante trasate de partid sindicatelor din ţara noastră.

Prof. C. PRISECARU

În numeroasele acţiuni şi manifestări pe care le întreprinde, căminul din Ocniţa, raionul Rîmnicul Vîlcea, vădeşte o deosebită preocupare pentru copii. Foarte apreciate de şcolarii de vîrstă mică sînt după-amiezele la care învăţătorii lor le citesc basme.

Se pregătesc pentru conferinţa pe oraş

Organizaţiile sindicale din şcolile oraşului Bacău şi comitetul orăşenesc al muncitorilor din învăţămînt fac intense pregătiri pentru conferinţa pe oraş a sindicatului.

O mare atenţie acordă comitetul sindical întocmirii dării de seamă care va fi expusă la conferinţă şi care va analiza atît activitatea desfăşurată pînă acum de organizaţiile sindicale din şcoli, cît şi sarcinile ce revin acestora în munca viitoare. Pentru ca darea de seamă să fie cît mai strîns legată de problemele ce se ridică în munca de zi cu zi a membrilor de sindicat, comitetul sindical orăşenesc a studiat atent dezbaterile care au avut loc cu prilejul adunărilor generale în grupele sindicale şi la comitetele de secţie. Dar ce probleme s-au ridicat în aceste adunări?

De la început merită să fie menţionată aprecierea pozitivă pe care membrii de sindicat din Bacău au dat-o acţiunilor iniţiate de comitetul sindical orăşenesc pentru sprijinirea procesului de învăţămînt din şcoli. Îndrumat de organele de partid, acesta a orientat activitatea grupelor sindicale spre organizarea schimbului de experienţă, spre popularizarea celor mai înaintate metode pedagogice. Pentru educatoarele din grădiniţele de copii şi cămine, de pildă, s-au organizat lunar consfătuiri de producţie care au ridicat mult nivelul activităţii lor. La căminul de pe lîngă întreprinderea „Proletarul", cea mai recentă consfătuire de producţie a avut ca temă „Jocurile didactice de numărat şi socotit". Educatoarele care au participat la această consfătuire şi-au împărtăşit experienţa, au arătat ce metode folosesc în munca cu copiii. La consfătuire s-a adus şi material didactic confecţionat de educatoare şi s-a înjghebat chiar o mică expoziţie. Consfătuirea a fost deosebit de utilă pentru popularizarea experienţei înaintate şi, cum era şi de aşteptat, activitatea sub acest aspect a educatoarelor s-a îmbunătăţit foarte mult.

La Şcoala pedagogică, în afara numeroaselor interasistenţe, s-a organizat de curînd o consfătuire privind munca dirigintelui. La această consfătuire a fost studiată experienţa unor diriginţi în vederea dezvoltării dragostei şi respectului elevilor faţă de eroii clasei muncitoare, a dezvoltării dragostei faţă de profesiunea de învăţător, în vederea închegării colectivului clasei, a formării opiniei etc.

Experienţa de pînă acum a organizaţiilor sindicale din şcolile oraşului Bacău a demonstrat că rolul consfătuirilor de producţie în îmbunătăţirea activităţii profesionale a pedagogilor, eficienţa lor nu depind numai de temeinicia întocmirii referatelor prezentate în cadrul lor şi a discuţiilor pe care acestea le suscită, ci şi de luarea unor hotărîri care să devină apoi obligatorii pentru fiecare membru de sindicat. Astfel, la consfătuirile pe temele „Contribuţia predării geografiei la educarea patriotică a elevilor" şi „Confecţionarea şi folosirea materialului didactic la fizică şi chimie" ţinute la şcolile elementare de 7 ani nr. 10 şi nr. 6 s-au luat multe hotărîri privind construirea unor platforme geografice, amenajarea unor încăperi speciale pentru păstrarea hărţilor, recomandarea unor lecturi geografice privind frumuseţile şi bogăţiile patriei noastre care să completeze şi să amplifice noţiunile predate, predarea unor lecţii practice de fizică şi chimie direct în întreprinderi, organizarea de excursii etc. Este interesant că la aceste consfătuiri n-au participat numai profesorii de specialitate din şcolile respective, ci toţi profesorii din oraş.

Membrii de sindicat din şcoli au propus în adunările generale ca schimbul de experienţă iniţiat de sindicat să fie extins la un cerc cît mai larg de probleme din preocupările pedagogilor. Ei au cerut ca pe viitor sindicatul muncitorilor din învăţămînt din Bacău să se ocupe mai mult de studierea şi valorificarea experienţei celor care predau în învăţămîntul seral, de rezolvarea unor probleme privind legarea învăţămîntului de viaţă, de îmbunătăţirea activităţii educative.

O problemă care a fost mult dezbătută în adunările generale din şcoli şi care va fi desigur pusă în discuţie şi la conferinţa sindicală pe oraş se referă la sprijinirea cadrelor didactice care studiază în cercurile de învăţămînt ideologic. Membrii de sindicat au apreciat iniţiativa comitetului sindical de a procura întreaga bibliografie de care au nevoie cursanţii la învăţămîntul ideologic. Ei au cerut însă organizaţiilor sindicale să se ocupe mai perseverent şi de asigurarea timpului liber pentru studiu. S-a arătat, de pildă, că sînt cadre didactice cu multe sarcini obşteşti cărora nu le rămîne timp suficient pentru a se pregăti în vederea seminariilor. Este de datoria sindicatului să vegheze ca distribuirea sarcinilor extraşcolare să fie făcută în mod echitabil.

Redactînd darea de seamă pe care o vor prezenta conferinţei pe oraş, membrii comitetului sindical al muncitorilor din învăţămînt din Bacău nu se mulţumesc să prezinte o listă de realizări şi lipsuri. Ei desprind semnificaţia realizărilor obţinute, insistă asupra lipsurilor şi propun soluţii pentru activitatea viitoare. În acest fel, darea de seamă nu rămîne un simplu document de arhivă. Pe baza problemelor pe care le ridică şi a discuţiilor pe care le va suscita, conferinţa sindicală va elabora hotărîri ce vor deveni obligatorii pentru activitatea viitoare a sindicatului. Tocmai de aceea întocmirea dării de seamă prezintă un interes deosebit.

Dar nu numai membrii comitetului sindical orăşenesc al muncitorilor din învăţămînt se pregătesc pentru conferinţa sindicală pe oraş care va avea loc peste cîteva zile. În şcoli, delegaţii la conferinţă discută cu membrii de sindicat asupra problemelor pe care le vor ridica în dezbateri, iar aceştia întîmpină conferinţa orăşenească cu noi făptuiri în munca profesională şi social-culturală.

În cinstea alegerilor

În cinstea alegerilor sindicale, cadrele didactice din Oraşul Botoşani şi-au intensificat activitatea, obţinînd noi realizări.

Astfel, prin organizarea unui rodnic schimb de experienţă, pedagogii de la şcolile elementare de 7 ani nr. 2 şi 4 şi cei de la Şcoala medie nr. 1 au reuşit să ridice nivelul predării lecţiilor şi să îmbunătăţească activitatea educativă. Ca urmare a crescut mult procentul elevilor cu note bune şi foarte bune.

În vederea legării învăţămîntului de viaţă s-au amenajat ateliere şcolare de lăcătuşărie şi tîmplărie, s-a completat utilajul atelierelor existente şi s-au făcut lucrările pregătitoare pentru începerea activităţii pe parcelele experimentale. De asemenea s-au îmbogăţit laboratoarele şcolilor cu material didactic confecţionat cu posibilităţi locale şi s-au organizat numeroase vizite în întreprinderi şi gospodării agricole colective.

Pentru dezvoltarea activităţii cultural-educative în rîndurile membrilor de sindicat au fost iniţiate conferinţe şi recenzii pe diferite teme, ca de pildă „Lupta pentru cucerirea cosmosului", „Tehnica modernă", „Monumentele istorice din Oraşul Botoşani" etc.

În urma acţiunilor de popularizare a cărţii numărul cititorilor bibliotecii sindicatului a ajuns la peste 1.700.

EMIL ANTONOVICI

Lecții în școala serală

Discutînd probleme de literatură

Dacă în predarea matematicii, a fizicii, a chimiei, a desenului tehnic sau a științelor naturii la școala serală profesorii caută să și îndrepte atenția spre legarea lecțiilor de practică, de problemele pe care elevii le întîlnesc zi de zi în procesul producției, la lecțiile de literatură ei pun accentul pe înarmarea tinerilor muncitori cu priceperea de a sezisa în mod just conținutul de idei al unei opere literare, de a aprecia valoarea ei artistică, pe lărgirea orizontului lor cultural, pe dezvoltarea gustului estetic al acestora.

Iată, de exemplu, cum a condus la clasa a IX-a o lecție de literatură cu tema „Opera lui C. Negruzzi" tov. Florica Hiescu, profesoară de limba română la secția serală a Colegiului popular „N. Bălcescu" din Craiova. În prima parte a lecției, rezervată verificării cunoștințelor cu privire la nuvela „Alexandru Lăpușneanu", profesoara nu s-a limitat la a cere elevilor să redea conținutul nuvelei, ci a orientat discuțiile în așa fel încît fiecare din problemele pe care le ridică această nuvelă să constituie un prilej pentru a discuta o serie de probleme importante de istoria și teoria literaturii. Discuțiile s-au axat în special pe patru probleme: cum se oglindesc raporturile de clasă de tip feudal în nuvela lui Negruzzi, în ce măsură trebuie să se păstreze într-o lucrare literară cu caracter istoric datele oferite de documente, care este metoda de creație folosită de scriitor, prin ce se caracterizează compoziția nuvelei.

Elevii, dînd dovadă de cunoștințe destul de aprofundate, au arătat că personajele nuvelei sînt tipice pentru orînduirea feudală, au insistat asupra trăsăturilor care-l caracterizează pe Alexandru Lăpușneanu ca domn însuflețit de o nestăpînită ură împotriva boierimii, marele obstacol care stătea în calea realizării unui stat unitar centralizat. Fără îndoială, însă, ei au înțeles totodată de ce această năzuință nu însemna în același timp că Alexandru Lăpușneanu ar fi dorit să lupte pentru eliberarea poporului sau pentru interesele acestuia.

Elevii au subliniat trăsăturile de caracter ale lui Moțoc, reprezentant al boierimii viclene, slugarnice și lingușitoare, care disprețuiește poporul și al cărui singur gînd este acela de a se îmbogăți. Ei au arătat de asemenea că felul în care este prezentat în nuvelă poporul corespunde realității istorice, menționînd că istoria consemnează starea grea a poporului din acea vreme, precum și lupta acestuia împotriva exploatării. Referindu-se la felul cum este înfățișat mitropolitul, elevii au vorbit despre veridicitatea prezentării acestui personaj care întruchipează ipocrizia clericală.

Elevii au subliniat că, în general, C. Negruzzi a urmat îndeaproape datele istorice luate din letopisețul lui Grigore Ureche, dar că în nuvelă sînt și anumite fapte care nu corespund în mod strict realității istorice. Ei au argumentat totodată de ce în astfel de cazuri nu amănuntele istorice nesemnificative sînt importante, ci interpretarea justă a fenomenului istoric în ansamblul său.

Trecînd la felul cum scriitorul rezolvă problemele pe care le ridică în nuvelă, elevii au stabilit metoda de creație folosită de C. Negruzzi și au arătat de ce consideră că nuvela „Alexandru Lăpușneanu" aparține realismului critic. În legătură cu această problemă era bine dacă profesoara ar fi atras atenția elevilor și asupra elementelor romantice existente în această nuvelă.

Pe aceeași linie a preocupării pentru dezvoltarea la elevi a obișnuinței de a judeca singuri opera literară s-a situat și cea de a doua parte a lecției, în care s-au predat „Scrisorile" lui Costache Negruzzi. După ce a făcut o prezentare de ansamblu a „Scrisorilor", profesoara a citit în fața clasei „Istoria unei plăcinte".

Lectura în clasă la școala serală, atunci cînd dimensiunile materialului analizat o permit, este binevenită pentru mai multe motive. În primul rînd, această metodă facilitează contactul direct al elevilor cu operele literare studiate și le stimulează interesul pentru lectura individuală. În al doilea rînd, ea oferă pedagogilor prilejul de a-i pune pe elevi să facă singuri aprecieri asupra materialului citit în clasă.

După lectură profesoara a stabilit [illegible] cu elevii în ce epocă se situează întîmplările povestite de scriitor. Vorbind în continuare despre personajele care participă la întîmplările povestite elevii au știut să aprecieze în ce constă esențialul acestei scrisori, arătînd că scriitorul a reușit să prindă în creația sa un fenomen tipic pentru moravurile din timpul domniilor fanariote.

Abia după ce au fost epuizate prin discuții cu elevii toate problemele legate de scrisoare, profesoara a sintetizat și a clarificat ideile lor într-o scurtă expunere pe care aceștia și-au trecut-o în caietele de notițe.

Pentru dezvoltarea gustului estetic al elevilor de la școala serală este necesar să se insiste asupra realizării artistice a operelor literare studiate. Este însă de observat că la ora de literatură de care ne ocupăm nu s-a dat atenția cuvenită, nici în analiza nuvelei, nici în analiza scrisorii, mijloacelor artistice folosite de scriitor, problemelor privind compoziția, imaginile artistice etc. Profesoara s-a rezumat numai la a cere elevilor să spună ce semnificație au mottourile așezate în fruntea fiecărui capitol al nuvelei și care sînt episoadele care marchează momentul culminant și deznodămîntul. În această privință discuția s-ar fi putut extinde la chestiuni mai amănunțite.

Socotim însă drept foarte pozitiv faptul că ținînd seama de condițiile muncii în școala serală, profesoara a știut să-i antreneze pe tineri în discuții care le-au dat posibilitatea să-și formuleze păreri proprii în legătură cu operele studiate. Procedînd astfel, ea reușește ca, o dată cu comunicarea de noi cunoștințe de istoria literaturii, să dezvolte la elevi obișnuința de a judeca în mod independent fenomenul literar.

O. BUZESCU

Știri

Cercul pedagogic al profesorilor de istorie din raionul Costești, regiunea Pitești, se preocupă nu numai de ridicarea nivelului pedagogic al cadrelor didactice, ci și de stimularea activității de cercetare științifică a acestora.

În acest sens, cercul pedagogic a inițiat, pe lîngă referatele și lecțiile deschise care se țin în mod obișnuit, discutarea unor lucrări întocmite de pedagogi pe baza materialului istoric cules din satele și comunele raionului. Aceste lucrări tratează diferite teme privind trecutul localităților din raionul Costești, cum ar fi de pildă: „Urme ale comunei primitive pe teritoriul raionului Costești", „Răscoala din 1907 în raionul Costești", „Aspecte ale relațiilor feudale în satele raionului Costești", „Date monografice asupra comunelor din raionul Costești" etc.

Tot în vederea sprijinirii profesorilor de istorie în munca de cercetare științifică, cercul pedagogic va organiza în anul acesta două excursii în localitățile Goleștii și Curtea de Argeș.

★

Secția de învățămînt și cultură a raionului Medgidia organizează adesea schimburi de experiență între directori, pe centre de școli. Aceste schimburi de experiență dau posibilitatea directorilor să-și împărtășească experiența în ceea ce privește conducerea muncii instructiv-educative, îndrumarea și controlul activității metodice din școală și a activității culturale desfășurată de cadrele didactice, completarea documentelor școlare etc.

Elevii Școlii de 8 ani din comuna Buriaș, raionul Snagov, participă cu însuflețire la munca voluntară pentru ridicarea unui nou local de școală în comuna lor. Iată-i, în clișeul alăturat, pe copiii din clasa a IV-a așezînd în stive cheresteaua necesară construcției.

În sprijinul predării analizei matematice în clasa a XI-a

Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor (I)

Predarea capitolului privitor la studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor este de o mare însemnătate pentru înarmarea elevilor cu cunoștințe de analiză matematică.

Pentru a veni în ajutorul profesorilor cu privire la predarea acestui capitol publicăm articolul de față.

* * *

Puncte de extremă ale unei funcții Fie f o funcție definită pe un interval I. Un punct $a \in I$ este *punct de maxim* (local) al funcției f, dacă există o vecinătate V a lui a în care funcția are valori mai mici decît în a; $f(x) \leqslant f(a)$ pentru $x \in V \cap I$. Un punct $b \in I$ este un *punct de minim* (local) al lui f dacă există o vecinătate V a lui b, în care funcția are valori mai mari decît în b: $f(b) \leqslant f(x)$ pentru $x \in V \cap I$.

Dacă a este *punctul de maxim al funcției* f, atunci numărul $f(a)$ se numește *maxim al funcției* f, iar punctul $(a, f(a))$ de pe grafic se numește *punct de maxim al graficului*.

Dacă b este punct de minim al lui f, numărul $f(b)$ se numește *minim al funcției* f, iar $(b, f(b))$ se numește *punct de minim al graficului*.

Punctele de maxim și de minim ale unei funcții se numesc *puncte de extremă* ale funcției. Maximele și minimile funcției se numesc *extremele funcției*.

Punctele de maxim și de minim ale graficului se numesc *puncte de extrem ale graficului*.

O funcție poate avea într-un interval mai multe puncte de maxim și de minim. O funcție poate avea într-un punct un maxim (local), fără a avea în acest punct cea mai mare valoare din interval. Mai mult, este posibil ca un maxim al funcției să fie mai mic decît un minim al funcției.

Teorema lui Fermat. *O funcție derivabilă într-un interval are derivata nulă în orice punct din interiorul intervalului.*

Pentru demonstrație, presupunînd că C este punct de maxim, se calculează limita la stînga și la dreapta a raportului $\frac{f(x) - f(c)}{x - c}$ în punctul C. Deoarece $f(x) \leqslant f(c)$, se deduce că limita la stînga este pozitivă și limita la dreapta negativă; cum cele două limite sînt egale cu $f'(c)$ rezultă $f'(c) = 0$.

Interpretare geometrică: într-un punct de extrem $(c, f(c))$ al graficului, tangenta este paralelă cu Ox, dacă C se află în interiorul intervalului I.

Dacă punctul de extrem C se află la extremitatea intervalului, este posibil ca $f'(c) \neq 0$. De exemplu, pentru $f(x) = x$ definită pentru $x \in [0,1]$, avem $f'(x) = 1$. Deci derivata nu se anulează nici în punctul 0, în care funcția are un minim, nici în punctul 1, în care funcția are un maxim.

Este posibil ca derivata să se anuleze într-un punct C din interiorul lui I, fără ca C să fie punct de extrem. Un asemenea punct este *punct de inflexiune*.

Teorema lui Rolle. *Dacă f este derivabilă pe un interval I și dacă are valori egale $f(a) = f(b)$ în două puncte $a < b$ din I, atunci există cel puțin un punct C între a și b, $a < c < b$, în care derivata se anulează $f'(c) = 0$.*

Demonstrația depășește cadrul programei. Se poate justifica teorema printr-un desen, ținîndu-se seama de interpretarea geometrică a teoremei lui Rolle: *dacă funcția derivabilă f are valori egale la extremitățile unui interval, $[a, b]$, există cel puțin un punct pe grafic în care tangenta este paralelă cu Ox.*

Condiția ca domeniul de definiție să fie interval este esențială pentru valabilitatea teoremei lui Rolle și, deci, și pentru toate rezultatele care folosesc această teoremă. De exemplu, funcția f definită pe $[0,1] \cup [2,3]$ astfel: $f(x) = x$ pentru $x \in [0,1]$, și $f(x) = x - 3$ pentru $x \in [2,3]$, au valori egale în 0 și 3, $f(0) = 0 = f(3)$, dar nu există nici un punct între 0 și 3 în care derivata să se anuleze, deoarece $f'(x) = 1$.

Consecință. *Între două rădăcini ale unei funcții derivabile pe un interval se află cel puțin o rădăcină a derivatei.*

Teorema lui Lagrange (sau a creșterilor finite). *Dacă f este o funcție derivabilă pe un interval I, atunci oricare ar fi punctele $a < b$ din I, există cel puțin un punct C între a și b, $a < c < b$, astfel încît: $f(b) - f(a) = (b - a) f'(c)$.*

Pentru demonstrație se aplică teorema lui Rolle funcției $h(x) = f(x) - k(x - a)$, unde k este un număr ce urmează a se determina astfel încît $h(a) = h(b)$. Se obține $k = \frac{f(b) - f(a)}{b - a}$. Există un punct c între a și b astfel încît $h'(c) = 0$; dar $h'(x) = f'(x) - k$. Deci $f'(c) - k = h'(c) = 0$ de unde $f'(c) = k$.

Interpretare geometrică. Unind punctele $A(a, f(a))$ și $B(b, f(b))$ de pe grafic, coarda AB are coeficientul unghiular $\frac{f(b) - f(a)}{b - a}$. Tangenta în $C(c, f(c))$ are coeficientul unghiular $f'(c)$. Așa dar există cel puțin un punct de pe grafic în care tangenta este paralelă cu coarda AB.

Consecințe ale teoremei creșterilor finite

Se știe că derivata unei funcții constante este nulă. Reciproc, *dacă f are derivata nulă pe un interval I, atunci f este constantă pe I.* Se iau două puncte arbitrare a și x din I și se aplică formula creșterilor finite $f(x) - f(a) = (x - a) f'(c) = 0$. Deci $f(x) = f(a) = constant$, oricare ar fi $x \in I$.

Dacă diferența a două funcții derivabile este constantă, $f - g = C$, atunci ele au aceeași derivată: $f' - g' = 0$. Deci $f' = g'$.

Reciproc, *dacă f și g sînt derivabile pe un interval I, și dacă au derivatele egale, $f' = g'$, atunci ele diferă printr-o constantă.* Se notează $h = f - g$, deci $h' = f' - g' = 0$. Deci $h = c$, adică $f - g = c$.

Dacă f și g au derivate egale pe o mulțime A care nu este un interval, ci, de exemplu, o reuniune de intervale disjuncte, atunci diferența $f - g$ poate să nu fie constantă pe A. De exemplu: $A = \left(0, \frac{\pi}{2}\right) \cup \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$, $f(x) = tg\, x$, $g(x) = tg\, x + 1$ pentru $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ și $g(x) = tg\, x - 1$ pentru $x \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$.

Avem $f'(x) = g'(x) = \frac{1}{\cos^2 x}$ pentru $x \in A$, dar $f(x) - g(x) = -1$ pentru $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ și $f(x) - g(x) = 1$ pentru $x \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$.

Dacă f este derivabilă pe un interval I, orice funcție care are aceeași derivată f' ca și f se obține din f prin adăugarea unei constante C, adică este de forma $f + C$. Funcțiile $f + C$ se numesc *primitive* ale funcției f'.

Aplicațiile imediate ale celor expuse sînt cele privitoare la mișcarea unui mobil. După cum se știe, mișcarea unui mobil este uniformă dacă este de forma $S(t) = at + b$. Mișcarea este uniform accelerată dacă viteza este de forma $V(t) = bt + c$, adică *mișcarea unui mobil este uniformă dacă și numai dacă viteza sa este constantă (sau accelerația este nulă). Mișcarea unui mobil este uniform accelerată dacă și numai dacă accelerația sa este constantă.*

Rolul derivatei de ordinul întîi în studiul funcțiilor

Intervale de monotonie ale unei funcții. Puncte de extrem. Fie f derivabilă pe un *interval I. Dacă $f'(x) > 0$ pentru orice $x \in I$, atunci f este strict crescătoare pe I. Dacă $f'(x) < 0$ pentru orice $x \in I$, atunci f este strict descrescătoare pe I.*

Se ia $a < b$ din I și se scrie formula creșterilor finite: $f(b) - f(a) = (b - a) \cdot f'(c)$, $a < c < b$.

Se deduce $f(a) < f(b)$ dacă $f'(c) > 0$ și $f(a) > f(b)$ dacă $f'(c) < 0$.

O funcție derivabilă este strict monotonă pe aceleași intervale pe care derivata sa păstrează un semn constant. Rezultă astfel calea de urmat pentru determinarea intervalelor de monotonie ale unei funcții derivabile f: 1) se calculează derivata f'; 2) se află rădăcinile derivatei; 3) se determină intervalele pe care derivata păstrează același semn; 4) după cum derivata este + sau — se stabilește dacă funcția f este strict crescătoare sau strict descrescătoare pe aceste intervale.

Rezultă apoi și punctele de extrem ale funcției.

Fie C un punct din domeniul de definiție al unei funcții f derivabile (cu excepția, eventual, a punctului C); *dacă derivata este < 0 la stînga lui C și > 0 la dreapta lui C, atunci C este punct de minim al funcției; dacă derivata este > 0 la stînga lui C și < 0 la dreapta lui C, atunci C este punct de maxim.*

În particular, dacă f este derivabilă într-un astfel de punct C, derivata se anulează în C (teorema lui Fermat).

Aplicații la mișcarea unui mobil. Dacă viteza este strict pozitivă, $V(t) > 0$, funcția $S(t)$ este strict crescătoare. Deci, mobilul se deplasează în sensul pozitiv al axei Ox. *Exemple*: 1) $f(x) = x^2$ definită pe R; 2) $f(x) = ax^2 + bx + c$ definită pe R; 3) $f(x) = x^3 - 3x$ definită pe R; $f(x) = e^x - x$ definită pe R; $f(x) = \ln x - x$ definită pe $(0, +\infty)$.

N. DINCULEANU
E. RADU

PENTRU TEMA: „P.M.R., CONDUCĂTORUL REVOLUȚIEI CULTURALE" DIN PROGRAMA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI IDEOLOGIC AL CADRELOR DIDACTICE, REPRODUCEM DIN „LUPTA DE CLASĂ" NR. 8 DIN 1959 ARTICOLUL TOV. PAVEL ȚUGUI CU TITLUL:

Cincisprezece ani de transformări fundamentale în cultură

Revoluția socialistă este singura revoluție care a desființat pentru totdeauna exploatarea omului de către om; pe baza relațiilor de producție socialiste, cărora le dă naștere, revoluția proletară promovează transformarea radicală a întregului ansamblu de relații sociale; ea se desfășoară nu numai în domeniul politic și economic, ci și în domeniul ideologic și cultural, ea este totodată și o revoluție culturală. Revoluția culturală face parte integrantă din planul de construire a societății socialiste.

În desfășurarea revoluției culturale, partidul nostru se călăuzește după învățătura marxist-leninistă. „Înainte — spunea Vladimir Ilici Lenin — întreaga inteligență, întregul geniu al omenirii creau numai pentru a asigura unora toate binefacerile tehnicii și ale culturii și a lipsi pe ceilalți de lucrul cel mai necesar — cultura și progresul. Acum însă toate minunile tehnicii, toate cuceririle culturii vor deveni un bun al întregului popor, și de azi înainte inteligența și geniul omenirii nu vor mai fi transformate niciodată în mijloace de constrîngere, în mijloace de exploatare"[1]. Sprijinindu-se pe indicațiile leniniste, pe experiența P.C.U.S. și a celorlalte partide marxist-leniniste, sintetizînd legile generale ale revoluției și construcției socialiste, Consfătuirea din noiembrie 1957 a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste a arătat, în declarația adoptată, că „înfăptuirea revoluției socialiste în domeniul ideologiei și culturii și crearea unei intelectualități numeroase, credincioase clasei muncitoare, poporului muncitor, cauzei socialismului" constituie o lege generală a trecerii la socialism.

Revoluția culturală urmărește ridicarea la lumina științei și culturii a milioanelor de oameni ai muncii, educarea lor în spiritul ideologiei comunismului științific, al deprinderii și îndemînării de a conduce statul, de a participa activ la construcția economică și culturală. Ea înseamnă totodată întărirea relațiilor socialiste de colaborare și ajutor reciproc între oameni în viața socială, în producție, în familie, educarea lor în spiritul prieteniei între popoare, al internaționalismului și patriotismului socialist.

Revoluția culturală se desfășoară din inițiativa și sub conducerea partidului marxist-leninist al clasei muncitoare, cu ajutorul activ al milioanelor de constructori ai noii societăți. Fiind forța organizatoare și conducătoare în întreaga viață a țării, partidul conduce cu fermitate, neabătut procesul de răspîndire a ideologiei socialiste și a culturii înaintate în mase, dă orientarea clară instituțiilor ideologice, de creație artistice etc. Conducerea de către partid este un principiu universal al desfășurării revoluției culturale.

O caracteristică de seamă a construirii culturii socialiste în țara noastră, ca și în celelalte țări de democrație populară, constă în faptul că avem la îndemînă nu numai arma teoretică a învățăturii marxist-leniniste, ci și exemplul și experiența bogată acumulată de popoarele sovietice în făurirea culturii socialiste. Avîntul cultural-științific din U.R.S.S., care a pășit pe drumul construcției desfășurate a comunismului, influențează asupra desfășurării construcției culturii socialiste în țările de democrație populară, prin colaborarea și schimbul de experiență ce se dezvoltă între aceste țări și Uniunea Sovietică. Intensul schimb de experiență dintre țările de democrație populară în domeniul cultural-științific ajută, de asemenea, la desfășurarea revoluției socialiste în ideologie.

Este știut că în capitalism cultura reprezintă privilegiul unei „elite" restrînse. Regimul burghezo-moșieresc din Romînia s-a caracterizat printr-un mare dezinteres și dispreț față de nevoile spirituale ale oamenilor muncii. Înainte de eliberare, 80 la sută din populație era lipsită de posibilități reale pentru ridicarea nivelului său cultural, iar procentul de analfabeți, după statisticile oficiale, mult micșorate față de realitate, era de 48,5 la sută. Totodată clasele exploatatoare încercau prin orice mijloace să-l rupă pe intelectual de masele muncitoare și să-l transforme într-un slujitor servil al interesului capitalist.

Lupta dintre cele două culturi în Romînia burghezo-moșierească — dintre cultura aservită intereselor claselor exploatatoare și cultura democratică, legată de popor — s-a accentuat căpătînd forme deosebit de ascuțite în perioada dintre cele două războaie mondiale. Perioada fascizării țării s-a manifestat pe plan spiritual printr-un adevărat atac al burgheziei reacționare împotriva culturii și a tradițiilor ei progresiste, prin cultivarea intensă a misticismului și iraționalismului în filozofie, literatură, artă prin promovarea naționalismului și șovinismului agresiv. Opusă acestei pseudoculturi fascizante, s-a dezvoltat în acei ani, sub influența directă sau indirectă a valului revoluționar al mișcării muncitorești, o cultură democratică, progresistă, legată de cele mai înaintate tradiții ale culturii naționale.

Partidul Comunist Romîn, încă de la formarea sa, a militat consecvent pentru promovarea unei culturi democratice, pentru atragerea intelectualității cinstite în lupta pentru salvarea culturii amenințate de tendințe reacționare și fasciste. Deși în adîncă ilegalitate, partidul comunist a strîns în jurul ideilor sale o seamă de scriitori, artiști, profesori universitari, oameni de știință, a căror activitate a fost profund influențată de ideile luminoase ale umanismului marxist-leninist. Publicații ca „Bluze albastre", „Veac nou", „Era nouă" din București au activat sub îndrumarea partidului. Materialele publicate de aceste reviste erau îndreptate împotriva ideologiei burgheze, pledînd pentru o cultură militantă, democratică.

Victoria insurecției armate de la 23 August 1944, organizată și condusă de P.C.R., a deschis căi noi și pentru înflorirea unei culturi cu adevărat libere și democrate în Romînia. Desfășurarea revoluției populare în țara noastră a însemnat și în cultură, ca și în toate domeniile vieții sociale, o cotitură radicală. Cei mai proeminenți intelectuali care au cunoscut din plin inumanitatea regimului burghezo-moșieresc și care fuseseră persecutați pentru ideile lor democratice, antifasciste au militat intens, imediat după eliberarea țării, pentru dezvoltarea științei, artei, literaturii legate de popor. Partidul comunist a orientat activitatea intelectualilor cinstiți spre îmbrățișarea idealurilor sociale ale poporului muncitor. Exprimînd încrederea deplină în forțele creatoare ale intelectualilor progresiști, partidul comunist i-a chemat la luptă alături de clasa muncitoare în vederea înfloririi economice și culturale a patriei, pentru a crea „o Romînie nouă, în care omul va fi respectat pentru munca sa, va căpăta echivalentul muncii sale, va participa la conducerea treburilor publice, își va înnobila sufletul cu tezaurul cunoștințelor științifice și al creațiilor artistice" — cum spunea în 1946 tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Desfășurarea revoluției populare a spulberat teoria așazisei „crize a culturii", lansată imediat după 23 August 1944 de către scribii reacțiunii burghezo-moșierești. După afirmațiile acestor reacționari, cultura ar fi incompatibilă cu politica și deci angajarea pe drumul slujirii poporului ar duce, chipurile, la degradarea culturii. Agitația diversionistă în jurul „crizei culturii" a fost curmată de succesele literaturii romînești, prin activitatea intensă a frontului scriitoricesc îndrumat de partid. Dacă se putea vorbi atunci de o criză, aceasta era a culturii burgheze, și încă una fără ieșire. Noua cultură pusă în slujba poporului căpătase condiții prielnice de înflorire. Arătînd că proletariatul și concepția sa revoluționară despre cultură duc la salvarea celor mai autentice valori etice, culturale și politice, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej releva faptul că numai clasa muncitoare asigură continuitatea reală a tradiției culturale a umanității, fiind firesc ca „mișcarea muncitorească să dea o atenție excepțională științei și intelectualilor creatori de cultură".

Conținutul politicii culturale promovate de P.C.R. în perioada anilor 1944—1947 era în concordanță cu sarcinile politice și economice-sociale ale revoluției în prima etapă a dezvoltării sale — etapa desăvîrșirii revoluției burghezo-democratice. Principalele direcții ale activității P.C.R. pe plan cultural în acea perioadă erau: răspîndirea largă a ideilor marxist-leniniste, combaterea ideologiei fasciste și reacționare și a culturii retrograde, promovate de burghezie și moșierime, răspîndirea culturii democratice în mase, atragerea vechii intelectualități în lupta pentru idealurile democratice și populare și formarea noii intelectualități din rîndurile muncitorilor și țăranilor muncitori. Sarcinile culturale din acea vreme au fost indisolubil legate de prefacerile care aveau loc în sfera vieții politice și economice.

După cum rezolvarea sarcinilor politice cu caracter democratic și a celor cu caracter socialist nu a fost strict despărțită în timp, nu a avut loc exclusiv în cadrul etapei respective, tot astfel sarcinile culturale democratice s-au împletit chiar în prima etapă a revoluției cu rezolvarea anumitor sarcini cu caracter socialist. Desigur, ideologia socialistă nu era și nu putea fi încă dominantă în Romînia în prima etapă a revoluției populare, dar, datorită faptului că clasa muncitoare devenise forța conducătoare în stat, se manifestau începuturile unui proces rapid de cucerire a rolului dominant de către ideologia socialistă. Concepția marxistă propagată intens de partidul comunist și instituțiile corespunzătoare ideologiei marxist-leniniste a putut cuceri treptat o serie întreagă de poziții importante.

Pentru a făuri un cîmp larg înfloririi culturii socialiste, pentru a crea premisele economice-sociale indispensabile desfășurării revoluției culturale, a fost necesară instaurarea dictaturii proletariatului și trecerea la construirea bazei economice a socialismului. În etapa revoluției socialiste, statul democrat-popular a devenit o formă a dictaturii proletariatului, al cărei principiu suprem este alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, un stat de tip socialist; a fost desființată ca clasă burghezia industrială și financiară; s-a statornicit concordanța între relațiile de producție și caracterul forțelor de producție în ramurile naționalizate ale economiei; oamenii muncii, sub conducerea partidului, construiesc baza economică a socialismului.

Bineînțeles, schimbările cu caracter socialist în economia țării nu s-au oglindit imediat și întru totul pe plan ideologic și cultural de masă. În ansamblu apariția și dezvoltarea suprastructurii socialiste este determinată de apariția și dezvoltarea bazei economice și deci rămîne în urma progresului economic. Consolidarea bazei politice și economice a noii orînduiri a atras după sine accelerarea progresivă a statornicirii ideologiei socialiste în toate domeniile vieții culturale, precum și extinderea tot mai largă a culturii noi în rîndul maselor populare. În desfășurarea revoluției culturale, prin eforturile susținute ale clasei muncitoare, statul democrat-popular a putut să aloce mari sume de bani pentru dezvoltarea bazei materiale a culturii.

Sub conducerea partidului a început activitatea multilaterală de dezvoltare a învățămîntului, științei, artei, literaturii și culturii de masă pe baze ideologice și principii de organizare cu totul noi, socialiste. Orientînd activitatea frontului cultural spre înflorirea culturii noastre, națională în formă și socialistă prin conținut, partidul urmărește consecvent ca ea să pătrundă în masele largi. Esențial în întreaga politică culturală a partidului este tocmai această grijă de a lumina masele largi, de a crea toate condițiile ca poporul muncitor — făuritorul bunurilor materiale și spirituale — să devină constructor conștient și activ al orînduirii socialiste, să contribuie la îmbogățirea patrimoniului culturii și științei naționale.

În procesul transformărilor fundamentale ce au loc în cultură, un loc de seamă îl ocupă munca laborioasă de valorificare critică a moștenirii științifice, literare, artistice din trecut. Partidul nostru, călăuzindu-se de indicațiile lui Lenin, a combătut tendințele nihiliste care consideră că cultura proletară poate lua naștere pe loc gol, rupt de întregul tezaur acumulat de-a lungul mileniilor de cultura națională și mondială. În același timp au fost respinse manifestările apologetice, de preluare necritică, fără discernămînt a întregii creații din trecut sau din literatura, arta și știința contemporană din țările capitaliste. Partidul nostru, statul democrat-popular au redat poporului în adevărata lor valoare creația lui Eminescu, Caragiale, Creangă, Coșbuc, Grigorescu, Aman, Enescu, Marinescu, Babeș și a altor mari creatori și gînditori ai poporului romîn. Numai datorită revoluției socialiste, regimului democrat-popular, în care clasa muncitoare este clasă conducătoare în stat, a fost posibilă valorificarea și popularizarea în rîndul maselor largi a creației unor titani ai culturii universale, care în Romînia burghezo-moșierească erau cunoscuți de păturile restrînse ale populației.

Munca de valorificare critică se cere continuată cu perseverență și spirit științific, fără nici un fel de concesie de la principiile marxism-leninismului. Numai analiza științifică, pătrunsă de spirit de partid poate contribui la o justă înțelegere a valorii unor opere literare, artistice, științifice sau a creației unor oameni de știință și cultură din trecut. În această direcție ne călăuzim după indicațiile Congresului al II-lea al Partidului Muncitoresc Romîn, care a subliniat necesitatea combaterii obiectivismului burghez în știință, a tendințelor apologetice și naționaliste în valorificarea moștenirii culturale.

Regimul democrat-popular a moștenit o situație deosebit de grea în domeniul învățămîntului. Burghezia și moșierimea nu aveau nevoie de oameni instruiți în adevăratul înțeles al cuvîntului. Această orientare se reflecta din plin și în politica culturală a vechiului regim. Dintre tinerii în vîrstă de 7—20 de ani, 2.000.000 erau analfabeți. Dintre cei care terminau școala primară, abia 6 la sută intrau în învățămîntul mediu, care avea, de altfel, un caracter unilateral și abstract. Deși o țară a cărei populație în proporție de 80 la sută era ocupată în agricultură, în Romînia burghezo-moșierească nu s-a dat nici cea mai mică atenție învățămîntului agricol.

Haotic organizat și cu caracter abstract, rupt de viața practică, era și învățămîntul superior. În timp ce existo o singură facultate de medicină veterinară cu 686 de studenți, la facultățile de drept erau peste 10.000 de studenți. În timp ce exista o supraproducție de juriști, lipseau profesorii de matematică, fizică și chimie. Din totalul studenților, abia 9,2 la sută urmau învățămîntul tehnic, 3,9 la sută învățămîntul agricol; în schimb, 43,5 la sută erau înscriși la facultățile de drept și litere. Absolvenții învățămîntului superior erau obligați în cele mai multe cazuri să accepte îndeletniciri străine de pregătirea lor sau erau aruncați în rîndurile șomerilor. O statistică a Asociațiilor generale ale licențiaților universitari din Romînia arată, de exemplu, că printre profesori doar 5 la sută ocupau posturi sigure, 63,4 la sută posturi întîmplătoare, iar 32 la sută erau șomeri. Și aceasta într-o țară în care analfabetismul era un adevărat flagel.

În cadrul revoluției culturale, școala constituie izvorul principal de educare a maselor largi de tineri și de formare a cadrelor necesare societății socialiste în construcție. Din inițiativa partidului, prin reforma din 1948, învățămîntul de toate gradele a fost reorganizat pe baze democratice și realist-științifice. Orientarea învățămîntului pe baza concepției marxist-leniniste, legarea școlii de viață, de producție, de munca din industrie și agricultură constituie principii de bază ale întregului proces de reformă a învățămîntului.

Statul democrat-popular s-a orientat cu hotărîre spre lichidarea analfabetismului și spre crearea condițiilor materiale pentru cuprinderea în învățămînt a tuturor copiilor de vîrstă școlară. Azi analfabetismul a dispărut ca fenomen de masă. A luat o extindere fără precedent învățămîntul elementar, general și gratuit, care a fost prelungit la 7 ani. Din anul școlar 1955-1956, învățămîntul elementar de 7 ani a devenit general și obligatoriu în orașe, centre muncitorești și raionale, iar pe măsura creării condițiilor se generalizează și la sate.

O largă dezvoltare cunoaște învățămîntul mediu de cultură generală și învățămîntul mediu tehnic. Dezvoltarea economiei naționale, a industriei și agriculturii este strîns legată de pregătirea muncitorilor calificați, a tehnicienilor și maiștrilor cu o temeinică pregătire de cultură generală, tehnică și științifică. Prin grija partidului și guvernului, rețeaua învățămîntului profesional și tehnic a crescut considerabil, iar conținutul lui a fost schimbat radical, fiind strîns legat de practică și asigurînd totodată o largă și temeinică pregătire tehnică. În anul școlar 1958-1959 au funcționat 53 școli de meserii și 87 de școli agricole cu 5.295 de elevi, 368 de școli profesionale de ucenici cu 80.869 de elevi, 103 școli tehnice cu 12.492 de elevi și 82 școli de maiștri.

S-a dezvoltat considerabil învățămîntul superior, devenind, prin specialiștii pregătiți și prin activitatea științifică desfășurată, un factor activ în construcția socialismului. În anul universitar 1958-1959 au funcționat 35 instituții de învățămînt superior, cu 96 de facultăți în 9 centre universitare. Dacă în 1938 existau 26.489 de studenți — în marea lor majoritate din rîndurile claselor avute — în anul universitar 1958-1959 numărul studenților a fost de 81.000, adică de peste 2,5 ori mai mare, din care imensa majoritate sînt fii de muncitori și țărani muncitori.

Ținînd seamă de nevoile reale ale construcției socialiste în țara noastră, repartizarea studenților pe sectoare de învățămînt și specialități este radical deosebită față de trecut. Astăzi, 36,8 la sută din studenți sînt înscriși în învățămîntul politehnic și tehnic superior, 25,4 la sută în universități, 18,9 la sută în institutele medico-farmaceutice, 11,7 la sută în institutele agronomice. A crescut considerabil ponderea inginerilor, medicilor, agronomilor. Astfel, dacă în 1938 existau în țară 6.980 de ingineri, în 1956 numărul acestora a fost de 34.473. Dacă în 1932 aveam 5.922 de doctori în medicină umană, la recensămîntul din 1956 numărul lor a fost de 18.507. În 1956 a revenit un medic la 819 locuitori, în timp ce în Anglia, în același an, revenea un medic la 2.434 de locuitori.

Regimul democrat-popular a creat largi posibilități pentru ridicarea nivelului de cultură și profesional al oamenilor muncii care lucrează în industrie, agricultură, construcții etc. A fost creată o rețea corespunzătoare de cursuri serale și fără frecvență pe lîngă școlile medii și superioare. Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri din 1959 privind îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior constituie o nouă dovadă a grijii și sprijinului acordat oamenilor muncii din producție în calificarea lor medie sau superioară.

În centrul întregii activități care se desfășoară în școli și instituții de învățămînt superior stau înarmarea elevilor și studenților cu cunoștințe științifice și educarea lor comunistă în spiritul concepției marxist-leniniste despre lume. Introducerea științelor sociale în învățămîntul mediu din anul școlar 1958-1959, iar în învățămîntul superior încă din 1948 aduce o contribuție însemnată la realizarea acestui scop.

În anii regimului de democrație populară au crescut numeroase cadre de învățători, profesori, conferențiari etc., care alături de cadrele mai vîrstnice au pregătit sute de mii de tineri ce participă astăzi cu entuziasm la construcția vieții noi în R.P.R. Cei peste 108.000 de tehnicieni și aproape 100.000 de absolvenți ai învățămîntului superior formați în anii regimului democrat-popular constituie un detașament deosebit de puternic al intelectualității noastre. Important este faptul că în industria socialistă au început să predomine cadrele de tehnicieni și ingineri ridicați și crescuți din rîndurile clasei muncitoare, ale țărănimii muncitoare și intelectualității. În Valea Jiului, cea mai importantă bază carboniferă a țării, de pildă, din 302 ingineri, 295 sînt fii de muncitori și țărani muncitori, iar la Combinatul siderurgic Hunedoara, din totalul specialiștilor cu o înaltă calificare,

(Continuare în pag. 6)

[1] V. I. Lenin, Opere, vol. 26, E.S.P.L.P. 1954, pag. 465

(Urmare din pag. 5)

mai mult de 70 la sută sînt recrutați din rîndul muncitorilor care au urmat institutele de învățămînt superior în anii democrației populare.

Dezvoltarea continuă a învățămîntului stă în centrul preocupării partidului și guvernului nostru. Acestui scop îi servesc și măsurile luate de partid și guvern pe linia ridicării nivelului de trai al cadrelor didactice. În cadrul hotărîrilor plenarei C.C. al P.M.R. din 13—14 iulie 1959 salariile cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic s-au majorat, în medie, cu 24 la sută, la unele categorii procentul de creștere ajungînd la peste 35 la sută. Ținînd seamă și de reducerea impozitului pe salarii, învățătorii și profesorii au obținut o creștere a venitului din salarii de 30 la sută în medie, iar pentru unele categorii — de peste 40 la sută. Plenara a trasat organizațiilor de partid și sindicale, precum și sfaturilor populare sarcina să se preocupe îndeaproape și cu perseverență de îmbunătățirea condițiilor de locuit ale cadrelor didactice. Școala de toate gradele are un mare rol în educarea internaționalistă a tineretului, în întărirea prieteniei și frației tinerilor romîni cu cei din rîndurile minorităților naționale.

Învățămîntul de toate gradele constituie o pîrghie principală în făurirea omului nou, corespunzător epocii mărețe a socialismului și comunismului. De mare însemnătate în această privință este legarea învățămîntului de munca productivă, ancorarea lui în cele mai acute probleme ale tehnicii industriale și agricole pentru ca, pășind de pe băncile școlii medii sau ale institutelor de învățămînt superior, tinerii să fie cît mai folositori construcției socialiste.

Regimul democrat-popular a creat toate condițiile ca învățămîntul să dea patriei cetățeni entuziaști, cu cunoștințe multiple, patrioți înflăcărați. Depinde de munca „armatei de învățători și profesori" — cum spunea Lenin educatorilor tinerei generații — pentru ca într-adevăr aceste condiții să fie folosite pe deplin. Numai atunci poate fi mulțumit educatorul cînd va vedea pe tînărul care i-a fost încredințat un înflăcărat militant pentru progresul țării sale, călăuzit de principiile moralei noi, comuniste, un tînăr care îndrăgește munca pentru binele societății, luptă cu abnegație pentru înfăptuirea chemărilor partidului în opera de construire a socialismului. „Avem convingerea — a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — că învățătorii și profesorii vor depune toate străduințele și vor munci cu și mai multă hotărîre pentru perfecționarea neîncetată a activității pedagogice, dînd tinerei generații o educație temeinică și multilaterală în spiritul dragostei de muncă și al patriotismului socialist".

★

Descătușînd forțele creatoare ale poporului muncitor, revoluția socialistă oreează, totodată, condiții nelimitate de dezvoltare a științei. Socialismul eliberează știința de subjugarea ei intereselor meschine ale marilor monopoluri capitaliste, de influențele idealiste și subiectiviste, obscurantiste și mistice, creîndu-i toate posibilitățile de dezvoltare.

In regimul democrat-popular întreaga activitate științifică este orientată spre realizarea sarcinilor construcției societății socialiste și comuniste. Știința are menirea să ajute din plin procesul de industrializare socialistă, de transformare socialistă a agriculturii, de ridicare a nivelului material și cultural al oamenilor muncii. Criteriul suprem al valorii eforturilor din domeniul cercetărilor științifice este importanța pe care aceste cercetări o au pentru practica construcției socialiste, pentru dezvoltarea industriei, agriculturii, culturii.

In anii regimului democrat-popular, ca urmare a măsurilor revoluționare luate de către partid, întreaga activitate științifică a primit o nouă orientare, a fost pusă în slujba socialismului, iar cercetărilor științifice le a fost creată o puternică bază materială, de care oamenii de știință nu s-ar fi putut bucura niciodată în trecut. Cea mai importantă dintre aceste măsuri a fost transformarea, în 1948, a vechii Academii în Academia Republicii Populare Romîne. Academia a devenit o instituție activă, în cadrul căreia muncesc o pleiadă de adevărați savanți, ale căror eforturi sînt valorificate în construcția economică și culturală a țării.

Regimul democrat-popular a extins, an de an, rețeaua institutelor și colectivelor de cercetare științifică, a construit noi localuri și laboratoare, a asigurat documentarea și aparatura necesară cercetării.

Pe baza condițiilor materiale și ideologice prielnice create de statul democrat-popular, oamenii de știință obțin realizări importante, multe din ele apreciate peste hotare.

Partidul Muncitoresc Romîn acordă o atenție deosebită științelor sociale, considerîndu-le ca o parte importantă a frontului de luptă împotriva ideologiei burgheze și revizioniste, pentru răspîndirea și dezvoltarea învățăturii marxist-leniniste. Sub îndrumarea permanentă a partidului, s-a dezvoltat cercetarea științifică în domeniul filozofiei, științelor juridice, economiei politice, istoriei, lingvisticii, teoriei și istoriei literare și artistice, avînd la bază concepția despre societate și istorie a clasei muncitoare. In cadrul Academiei R.P.R. și Ministerului Învățămîntului și Culturii au fost organizate institute de cercetări în domeniul științelor sociale.

Editarea volumelor de documente privitoare la istoria Romîniei, lucrările valoroase despre epoca lui Ștefan cel Mare, Unirea Țărilor Romîne, răscoala de la Bobîlna de la 1437, răscoalele țărănești de la 1907, lucrările din istoria mișcării muncitorești contribuie la analiza, de pe poziții marxist-leniniste, a istoriei patriei noastre. Pe baza indicațiilor Congresului al II-lea al P.M.R., istoricii și-au concentrat eforturile asupra elaborării tratatului de istorie a Romîniei. Institutul de istorie a partidului a trecut la elaborarea unui manual de istorie a partidului nostru.

In lingvistică, oamenii de știință au ridicat prin lucrările lor prestigiul școlii lingvistice romînești, cunoscută și apreciată peste hotare.

S-au obținut realizări și în activitatea științifică din domeniul economiei politice și filozofiei. Institutele de cercetări ale Academiei, Școala superioară de partid „Șt. Gheorghiu" și catedrele de științe sociale din institutele de învățămînt superior au realizat unele studii și lucrări valoroase, în care cercetătorii analizează bazele științifice ale politicii marxist-leniniste a partidului nostru, tratează aspecte ale luptei ideologice contemporane. Dezvoltarea construcției socialiste, procesul de făurire și dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor cer intensificarea muncii de cercetare științifică în toate domeniile științelor sociale, sporirea combativității împotriva influențelor ideologiei burgheze, elaborarea unor lucrări de înalt nivel ideologic și științific.

Științele sociale, îndeosebi filozofia, economia politică, istoria, au în fața lor sarcini complexe, legate de studierea și generalizarea fenomenelor sociale contemporane, a dezvoltării țării noastre. A ajuta pe oamenii muncii să înțeleagă în profunzime prefacerile adînci prin care trece țara noastră, a scoate la iveală bazele științifice ale politicii revoluționare a Partidului Muncitoresc Romîn, rolul maselor populare, îndeosebi al clasei muncitoare, în toate transformările ce au loc, iată cîte probleme se ridică în fața cercetătorilor din domeniul științelor sociale. Cunoscînd mai profund realitatea în dezvoltare, studiind temeinic politica partidului nostru, ei vor putea da lucrări care să fie demne de epoca pe care o străbatem.

O mare însemnătate are organizarea de dezbateri științifice largi, pe baza teoriei marxist-leniniste, asupra problemelor fundamentale ale materialismului dialectic, îndeosebi asupra bazelor teoretice ale unor discipline științifice ca fizica, biologia, chimia, precum și raportului dintre filozofie și științele naturii, asupra problemelor de materialism istoric, de economie politică a socialismului, analiza fenomenelor din capitalismul contemporan.

Elaborarea tratatului de istorie a Romîniei este un nimerit prilej pentru aprofundarea studiului privind perioadele de bază ale istoriei poporului romîn. Discuțiile începute se cer continuate mai activ, cu contribuții științifice originale, rezultate dintr-o studiere minuțioasă a faptelor istorice, pe baza concepției materialist-istorice.

Un aport considerabil la dezvoltarea cercetărilor în științele sociale îl pot aduce catedrele de filozofie, socialism științific, economie politică și istorie din învățămîntul superior. Profesorii, conferențiarii, lectorii de la catedrele de științe sociale pot contribui la avîntul activității științifice în acest domeniu.

Procesul de dezvoltare a științei în R.P.R. se desfășoară în condițiile luptei ideologice împotriva influențelor străine, a idealismului, subiectivismului și obiectivismului burghez. P.M.R. îi călăuzește pe oamenii de știință pe drumul luminos al muncii devotate față de poporul muncitor și cauza nobilă a construirii Romîniei socialiste, îndemnîndu-i să aibă ca îndreptar în munca de cercetare științifică atotbiruitoarea teorie a marxism-leninismului.

★

Transformările revoluționare care au avut loc după 23 August 1944 au determinat o nouă orientare în înțelegerea funcției sociale a artei și literaturii. Problema esențială a constituit-o crearea unei arte și literaturi „care să oglindească profundele transformări prin care trece țara noastră în drumul ei spre socialism, o literatură care să fie ea însăși un factor activ al acestor transformări" — cum se sublinia în salutul adresat scriitorilor de către C.C. al P.M.R. la Conferința pe țară a scriitorilor din 1949. Schimbările structurale petrecute în economie, cultură, în conștiința maselor au deschis perspective nemărginite pentru dezvoltarea creației literare și artistice pe drumul realismului socialist.

Literatura și arta create în anii revoluției populare se caracterizează, în primul rînd, prin conținutul nou, rezultat din reflectarea artistică a unei realități în plină transformare revoluționară. Eroii literaturii și artei realismului socialist sînt oameni simpli, care, prin munca lor eroică, sub conducerea partidului, făuresc noua societate. Romanele, nuvelele, schițele, poeziile, pictura, sculptura, muzica oglindesc cu precădere viața poporului, constructor al socialismului, lupta pentru libertate a maselor populare. In arta și literatura noastră și-a cucerit un loc pe deplin meritat muncitorul, stăpîn pe soarta sa, țăranul, care pășește pe calea socialismului.

Creația artistică și literară reflectă puternicele conflicte dintre vechi și nou, biruința noului care ne-a adus victoriile de astăzi.

Noua tematică a schimbat radical și rolul educativ al artei. Ea nu numai că reflectă bogata viață spirituală a omului-nou, dar servește nemijlocit la educarea socialistă a oamenilor muncii, transmite un mesaj revoluționar, care emoționează și mobilizează pe oamenii muncii la fapte mărețe. Arta și literatura realismului socialist sînt însuflețite de spirit militant în slujba poporului muncitor, de înaltă partinitate comunistă. Cele mai valoroase creații literare plastice se situează deschis pe poziții partinice în slujba idealurilor promovate de partidul clasei muncitoare. Aceasta le dă o mare forță ideologică și artistică, le face să fie îndrăgite de milioane și milioane de oameni simpli.

Profunda transformare ce a avut loc în conținutul artei și literaturii noastre este strîns împletită cu continua ridicare a măiestriei artistice, cu promovarea unor forme de expresie care să transmită oamenilor muncii tot patosul luptei revoluționare și să-i înflăcăreze în activitatea de construcție a noii societăți.

Concepția marxistă-leninistă despre lume, care stă la baza metodei realist-socialiste de creație, permite o dezvoltare nestingherită a personalității artistice, sporește infinit forța de exprimare a conținutului de viață nouă în formele artistice cele mai perfecționate.

Insuflețiți de lupta poporului pentru construirea socialismului, înflorirea economică și culturală a patriei, cei mai valoroși scriitori și artiști s-au situat pe pozițiile înaintate ale clasei muncitoare și, pătrunși de idealurile partidului nostru, militează pentru o literatură și artă pusă în slujba maselor. In lupta ideologică de după eliberare s-au cristalizat sarcinile scriitorilor și artiștilor, au fost respinse teoriile reacționare formaliste, străine de popor, realizîndu-se numeroase lucrări literare, muzicale, plastice — monumente ale culturii noastre socialiste, iubite de poporul nostru; multe din ele sînt cunoscute și apreciate și peste hotare.

Mărturie a caracterului creator, fecund al realismului socialist sînt numeroasele opere de valoare în care e înfățișată lupta clasei muncitoare, a țărănimii muncitoare și a intelectualității legate de popor, care reflectă trecutul de luptă al poporului muncitor pentru libertate și progres. In rîndul acestor succese se situează în literatură „Mitrea Cocor" și „Nicoară Potcoavă" de Mihail Sadoveanu, „Un om între oameni" de Camil Petrescu, „Desculț" de Zaharia Stancu, „Cronică de familie" de P. Dumitriu, „Negura" de E. Camilar, proza lui Geo Bogza, „Desfășurarea" și „Moromeții" de Marin Preda, „Bărăgan" de V. Em. Galan, „Străinul" și „Setea" de Titus Popovici, „La cea mai înaltă tensiune" de Nagy Istvan, „Vîntul nu se stîrnește din senin" de Asztalos Istvan, „In orașul de pe Mureș" de Francisc Munteanu și multe altele. S-a manifestat viguros după eliberare creația marelui poet Tudor Arghezi. Adînc ancorată în actualitate și de o puternică combativitate este poezia lui M. Beniuc. Multe poezii și poeme valoroase au scris Maria Banuș, Eugen Jebeleanu, Marcel Breslașu, Dan Deșliu, Szemler Ferencz și alții.

Dramaturgia orginială se afirmă prin lucrări apreciate din punct de vedere ideologic și artistic. Lucrări ca „Anii negri" de A. Baranga și N. Moraru, „Cetatea de foc" de M. Davidoglu, „Citadela sfărîmată" de H. Lovinescu, „Ziariștii" de Al. Mirodan, piese ale Luciei Demetrius etc. fac parte din repertoriul permanent al teatrelor noastre. Totuși, creația dramatică de actualitate nu este la nivelul exigențelor mari pe care le ridică, pe bună dreptate, spectatorii. Relativa rămînere în urmă în domeniul dramaturgiei pune în fața scriitorilor sarcina de a se concentra asupra conflictelor majore ale actualității noastre socialiste, în direcția reliefării imaginii constructorilor vieții noi.

In domeniul creației muzicale, din primii ani de după eliberare, s-a dus o luptă susținută pentru atragerea compozitorilor pe drumul unei creații realiste și populare, pe baza tradițiilor înaintate. Sub îndrumarea partidului, mulți compozitori s-au orientat spre muzica programatică. Sînt cunoscute și apreciate de iubitorii de muzică lucrări ca poemul vocal-simfonic „Mama" de Matei Socor, oratoriul „Tudor Vladimirescu" de Gh. Dumitrescu, poemul cantată „Mierla lui Ilie Pintilie" de Anatol Vieru, Oratoriile „1907" și „Glasul lui Lenin" de Alfred Mendelsohn, „Scînteia eliberării" de Ovidiu Varga, „Pe plaiuri moldovenești" de Viorel Doboș și altele. Muzica romînească contemporană s-a îmbogățit cu lucrări de operă și balet. In privința muzicii simfonice, alături de unele lucrări mai vechi, s-au înscris în ultimii ani lucrări valoroase, ca, de pildă, suita de balet „Cînd strugurii se coc" de M. Jora, „Simfonia primăverii" de Marțian Negrea, simfonia „Ovidiu" și simfonia închinată memoriei lui George Enescu de Sigismund Toduță, lucrări ale compozitorilor P. Constantinescu, I. Dumitrescu, Z. Vancea, S. Drăgoi, precum și ale tinerilor compozitori. In genul cîntecului de masă și-au cîștigat popularitate o serie de lucrări închinate partidului, patriei, prieteniei cu Uniunea Sovietică, luptei pentru pace.

Dacă în ultimii 15 ani s-au obținut realizări remarcabile în ansamblul creației muzicale, multe cucerind aprecierea înaltă și a publicului de peste hotare, totuși nu toate genurile muzicale s-au dezvoltat în egală măsură. O mai mare atenție decît pînă acum solicită opera, baletul, muzica simfonică programatică, cîntecul de masă accesibil și cu mare putere de pătrundere în rîndurile oamenilor muncii și tineretului. Preocuparea mai intensă a compozitorilor noștri pentru muzica cu text și cu program, melodioasă, pătrunsă de patos revoluționar va mări posibilitățile de reflectare a temelor contemporaneității, va putea apropia și mai mult muzica de masele largi ale poporului muncitor.

Dezvoltarea artelor plastice în ultimii 15 ani demonstrează o creștere cantitativă și calitativă a manifestărilor artistice și consemnează însemnatele transformări petrecute în conștiința artiștilor. S-au creat numeroase opere de artă de mare valoare, apreciate cu ocazia diferitelor manifestări internaționale. Importante succese au obținut la Expozițiile bienale din Veneția, Lugano, la Expoziția internațională a țărilor socialiste organizată la Moscova artiști cum sînt Corneliu Baba cu operele „Țăranii", „Odihnă la cîmp", „Portretul lui Mihail Sadoveanu", Al. Ciucurencо prin „Ana Ipătescu", „1 Mai", portrete și peisaje, Jules Perahim prin gravuri și ilustrații, Gy. Szabo Bela cu gravuri în lemn, artiști ca Ion Jalea, C. Baraschi, B. Caragea, Ion Irimescu, C. Medrea, Vida Geza, Ștefan Szönyi, Miklosy Gavril ș.a. In cei 15 ani în țara noastră au fost ridicate monumente consacrate trecutului glorios al poporului, busturi ale eroilor clasei muncitoare și ale unor mari personalități culturale. Merită a fi subliniat caracterul combativ, militant al graficii, îndeosebi al caricaturii, care a dezvoltat și îmbogățit tradițiile progresiste ale graficii noastre.

In ultimii ani sub îndrumarea permanentă a partidului a crescut nivelul ideologic și spiritul combativ al criticii literare și artistice, care își aduce contribuția la dezvoltarea artei și literaturii pe drumul realismului socialist, în combaterea influențelor esteticii idealiste burgheze, frontul criticii noastre literare a dat ripostă cuvenită manifestărilor esteticii revizioniste de peste hotare, încercărilor de denigrare a realismului socialist și a principiului partinității, demonstrînd forța ideologică a esteticii marxist-leniniste. Pe lîngă articolele și studiile consacrate literaturii noastre socialiste, criticii literari au depus o serioasă activitate de reconsiderare critică a moștenirii democratice din trecut, respingînd în același timp încercările de revalorificare apologetică a unor scriitori și opere influențate de ideologia dominantă din trecut. Unele volume de critică și istorie literară și artistică s-au bucurat de o apreciere pozitivă constituind un aport în lupta pentru partinitate și contemporaneitate în literatură și artă.

Dezvoltarea literaturii și artei noastre noi a avut loc în condițiile unei lupte neîncetate împotriva influențelor ideologice străine, împotriva influențelor literaturii burgheze, formaliste și naturaliste din Occident. Subliniind incompatibilitatea marxism-leninismului și a metodei realist-socialiste cu simplificările și vulgarizările de orice fel, partidul nostru a atras atenția în același timp asupra pericolului pe care îl reprezintă pe plan ideologic influența ideologiei burgheze și a combătut formele concrete de manifestare ale acesteia. Presa de partid, scriitorii și artiștii de mare valoare au dat o ripostă fermă tuturor încercărilor liberaliste și negativiste, tendințelor antimarxiste în literatură și artă.

Conducerea de către partid a literaturii și artei în țara noastră a asigurat ca imensa majoritate a scriitorilor și artiștilor să se situeze ferm pe pozițiile artei militante legate de viața și munca poporului, arta și literatura realismului socialist.

Schimbări esențiale s-au petrecut în viața teatrală din țară. Repertoriul teatrelor dramatice e astăzi altul față de trecut. Un loc important îl ocupă creația originală, lucrări ale dramaturgilor noștri inspirați din viața constructorilor socialismului sau din trecutul de luptă al poporului nostru. Alături de aceste piese, teatrul promovează lucrări ale creatorilor din Uniunea Sovietică și țările democrat-populare, precum și lucrări din repertoriul clasic autohton și universal. Turneele Teatrului Național „I. L. Caragiale" la Paris în 1956, Veneția în 1957, Moscova în 1958 au consacrat pe artiștii și teatrul romînesc peste hotarele țării. In anii puterii populare, alături de artiști cunoscuți și de mare prestigiu, au fost promovate în teatru numeroase tinere talente din rîndurile oamenilor muncii, dintre care multe au devenit cunoscute și apreciate de spectatori.

Perspectivele care stau în fața artei teatrale obligă pe oamenii de artă din domeniul teatrului să lupte cu mai multă perseverență pentru promovarea unei înalte măiestrii artistice în slujba exprimării mesajului înaintat al dramaturgiei inspirate din realitatea construcției socialiste. Sub îndrumarea partidului teatrul răspunde azi aspirațiilor poporului muncitor, mobilizează masele largi de spectatori la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid.

Regimul democrat-popular a transformat arta cinematografică într-o artă cu adevărat populară, a creat condiții pentru ca ea să fie cunoscută în cele mai îndepărtate sate și centre muncitorești. S-a asigurat cinematografiei o bază materială și tehnică nemaiîntîlnită în trecut, ceea ce a permis ca tînăra cinematografie romînă să realizeze multe filme artistice, filme de păpuși și de desene animate, filme documentare și jurnale cinematografice. O serie dintre acestea, printre care „Nepoții gornistului" și „Răsare soarele", „Moara cu noroc", „Ciulinii Bărăganului", „Erupția", „Bijuterii de familie", „Alo, ați greșit numărul!", „D-ale carnavalului", au primit aprecierea publicului spectator din țară, iar unele din ele și de peste hotare. Se bucură de succes filmele de desen animat, de păpuși și filmele pentru copii. „Scurtă istorie" a fost distins cu Medalia de aur la Festivalul internațional de la Cannes din 1957 și alte premii internaționale. Un succes internațional au repurtat și filmele „Fetița mincinoasă" și „Șapte arte".

Cineaștilor le revine sarcina să ridice munca lor, îndeosebi în domeniul filmului artistic, la nivelul condițiilor puse la dispoziție de statul democrat-popular, să creeze filme demne de măreața epocă în care trăim.

Chezășia tuturor succeselor obținute de oamenii de știință, de scriitori și artiști în toți acești ani o constituie îndrumarea lor atentă de către partidul clasei muncitoare. Documentele și indicațiile partidului sînt îndreptarul cel mai de preț în activitatea oamenilor noștri de cultură. Succesele obținute pe drumul realismului socialist în știință, artă și literatură de către frontul larg al oamenilor de cultură din vechea și noua generație se datorește îndrumării marxist-leniniste a partidului.

Chemarea adresată de partid creatorilor din domeniul artei și literaturii la Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Romîn constituie programul unei rodnice activități din partea acestora: „Poporul cere scriitorilor și artiștilor — se arată în raportul la congres — opere care să înfățișeze esența fenomenelor social-istorice descrise, să prezinte realitatea noastră nouă în continuă dezvoltare, să redea toată bogăția ei inepuizabilă, toată multilateralitatea ei și înainte de toate să înfățișeze uriașa muncă creatoare prin care poporul construiește noua orînduire și se transformă el însuși. În condițiile regimului democrat-popular, operele de literatură și artă sînt cunoscute și prețuite de milioane de oameni. Acest public nou, setos de frumos, cere creatorilor ca operele lor să fie făurite la un înalt nivel de măiestrie, așa cum merită temele mărețe cărora le sînt consacrate".

Experiența arată tuturor oamenilor cinstiți că îndrumarea de către partid a fenomenului cultural și artistic este un izvor de dezvoltare a activității creatoare a oamenilor de știință, artă și literatură. Cunoașterea și însușirea concepției despre lume a partidului proletariatului deschide oamenilor de știință și artă perspective nebănuite în gîndire și creație, în cunoașterea direcției dezvoltării societății, în lupta împotriva vechilor teorii idealiste și retrograde care constituiau un obstacol în calea unei creații valoroase; însușirea concepției marxiste determină lărgirea orizontului tematic și îmbogățirea mijloacelor de expresie, îndrăzneala creatoare izvorîtă dintr-o profundă cunoaștere a realității în dezvoltare.

Ridicarea păturilor „celor mai de jos" la procesul de creație istorică conștientă — una din sarcinile de căpetenie ale dictaturii proletariatului — impune în mod obiectiv o uriașă activitate cultural-educativă de masă. Răspîndirea culturii în rîndurile maselor largi populare rezultă din concepția profund umanistă ce stă la baza politicii partidului nostru. Socialismul, prin însăși esența sa, este o orînduire profund umană, care lichidează exploatarea, acordă omului muncitor toată prețuirea și tot interesul. În decursul luptei și muncii nemijlocite pentru socialism, partidul educă și reeducă masele muncitoare, le ajută să-și însușească ideile luminoase și dătătoare de energie ale marxism-leninismului, să-și îmbogățească profilul lor spiritual cu valorile culturii progresiste.

Desfășurînd importanta funcție cultural-educativă, statul democrat-popular sprijină îndeaproape dezvoltarea largă a culturii de masă. S-a reorganizat pe baze noi rețeaua instituțiilor culturale de masă. Față de cele 3.500 de cămine culturale și case de citit, existente în 1938, în satele Romîniei, în anii puterii populare numărul lor s-a ridicat la 12.078. Au fost create 152 de case raionale de cultură, 16 case regionale ale creației populare și Casa centrală a creației populare de pe lîngă Ministerul Învățămîntului și Culturii. A luat ființă Societatea pentru răspîndirea științei și culturii, care dispune de filiale în fiecare regiune, organizînd zeci de mii de conferințe cu caracter tehnico-științific sau social-politic.

În procesul construirii societății socialiste, cultura s-a transformat din apanajul unui mic număr de oameni într-un bun al maselor largi. Poporul nostru muncitor devine, în condițiile regimului democrat-popular, pentru prima dată în istoria sa, stăpînul unic și nelimitat al tuturor cuceririlor culturii. Și în această direcție, ca și sub toate celelalte aspecte, reiese cu claritate superioritatea socialismului față de capitalism; în societatea capitalistă, arăta Marx, lumina scînteietoare a științei poate străluci doar pe fondul întunecat al obscurantismului.

Interesul uriaș pentru cultură este generat de însăși desfășurarea revoluției populare și de construcția socialismului. Regimul democrat-popular a trezit la viață milioane de oameni ai muncii, le-a atras spre activitate politică conștientă la rezolvarea celor mai arzătoare probleme politice. Procesul de ridicare a conștiinței socialiste a maselor este indisolubil legat de însușirea tezaurului culturii naționale și mondiale, de crearea unui interes deosebit pentru știință, artă, literatură în masele cele mai largi. În condițiile orînduirii socialiste, cu cît omul este mai activ din punct de vedere politic, cu atît cresc necesitățile sale literare și artistice, se dezvoltă gustul lui estetic. Interesul pentru cultură al maselor se reflectă în activitatea zecilor de cercuri literare, în participarea milioanelor de ascultători la conferințele cu teme științifice, literare, artistice, în larga desfășurare a mișcării artistice de amatori.

Adesea, ideologii burgheziei occidentale, secondați de epavele politice, de trădătorii fugiți din țară, debitează calomnii pe tema așa-zisului dezinteres față de cultură în societatea socialistă. Cifrele sînt însă îndărătnice și ele arată că nici un guvern burghez din țara noastră nu-și poate atribui măcar o zecime din realizările culturale de masă pe care le-a înfăptuit statul nostru democrat-popular. Față de 6 teatre dramatice, 2 opere și o filarmonică care existau în 1938, în țara noastră funcționează astăzi un număr de 126 de instituții artistice de spectacole diferite: 39 de teatre dramatice, 5 teatre de operă, 4 teatre de operetă, 23 teatre de păpuși, 5 teatre de estradă, 19 filarmonici, 6 ansambluri de cîntece și dansuri, 24 de orchestre populare și un circ de stat. În 1958 activau în țara noastră 5.200 de coruri, 3.500 de brigăzi artistice de agitație, 1.000 de formații instrumentale, însumînd cca. 1.000.000 de artiști amatori, ceea ce înseamnă un artist amator la 18 locuitori. Dacă în 1938 în Romînia existau doar 2 posturi de radioemisiune și 252.094 de abonați la radio, în 1957 funcționau în țara noastră 17 posturi de radioemisiune, 1.152 de localități erau radioficate, iar cifra abonaților radio și cifra abonamentelor la stațiile de radioficare s-a ridicat la 884.794 și respectiv 614.690

O adevărată revoluție s-a produs în politica de editare și răspîndire a cărții, revistelor, ziarelor. Între anii 1949—1958 editurile din țara noastră au publicat peste 28.500 de lucrări cu un tiraj total de 440.000.000 de exemplare. Tirajul actual al unei cărți științifice este în medie de 10.000 de exemplare, în timp ce în Romînia burghezo-moșierească tirajul maxim era de 500 de exemplare. Dacă în ultimii 80 de ani ai vechiului regim opera lui Mihail Eminescu a fost tipărită într-un tiraj de 115.000 de exemplare, numai în ultimii 10 ani versurile marelui poet național au fost editate în 700.000 de exemplare, iar lucrările lui I. L. Caragiale în 750.000 de exemplare. Opera maestrului Mihail Sadoveanu a apărut în acești ani în 2.150.000 de exemplare.

Expresie a victoriei politicii naționale marxist-leniniste a P.M.R. este editarea în tiraje, necunoscute înainte, a literaturii politice, științifice, beletristice destinate minorităților naționale din țara noastră. Succesele în opera de făurire a socialismului au determinat o înflorire fără precedent a culturii tuturor naționalităților conlocuitoare, cultură care, așa cum se arată în raportul C.C. prezentat la cel de-al II-lea Congres al P.M.R., „se dezvoltă în legătură indisolubilă cu cultura socialistă a poporului romîn, avînd la bază aceiași factori generali economici și politici care acționează în țara noastră în etapa actuală". În limbile minorităților naționale au apărut între anii 1949—1958, 8.061 de titluri într-un tiraj de peste 44.000.000 de exemplare. Editarea masivă a literaturii beletristice și științifice în limbile minorităților naționale, ca și alte măsuri luate în acest sens, reflectă realizarea deplinei egalități în drepturi a poporului romîn și a naționalităților conlocuitoare.

Prin grija statului democrat-popular s-a dezvoltat rețeaua de muzee, care în trecut erau complet neglijate. Astăzi funcționează 197 de muzee, care au fost vizitate numai în 1958 de către 3.270.000 de cetățeni. Ca omagiu adus marilor figuri ale științei și culturii s-au deschis 34 de case memoriale, între care cea a lui V. Babeș, G. Enescu, N. Bălcescu, M. Eminescu, N. Grigorescu, I. Creangă, Ady Endre etc. Între cele 17 muzee de artă plastică, cu 92.000 de obiecte, un loc de frunte îl ocupă Muzeul de artă al R.P.R. din București, cu o colecție de mare valoare a artei naționale și universale. Ca semn al prețuirii nemărginite față de trecutul de luptă al clasei muncitoare și al partidului ei marxist-leninist, au fost organizate Muzeul memorial „Doftana" și Muzeul de istorie al P.M.R. A fost creat Muzeul „Lenin-Stalin". Rețeaua largă de muzee contribuie la educarea științifică a maselor, la cultivarea dragostei nețărmurite față de patria socialistă, față de trecutul de luptă al clasei muncitoare și partidului său.

★

Au trecut 15 ani de profunde transformări nu numai în domeniul politic și economic, dar și în cel ideologic și cultural. Revoluția culturală ridică masele populare la lumina științei și culturii celei mai înaintate. Producătorii bunurilor materiale se bucură din plin de toate binefacerile științei, tehnicii, culturii.

Toate aceste realizări se înfăptuiesc sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn. Această conducere s-a caracterizat și se caracterizează printr-o înaltă principialitate marxist-leninistă, intransigență față de influențele ideologiei străine, printr-o grijă deosebită față de specificul fiecărui domeniu de activitate în parte, printr-o nemărginită dragoste față de creatorii bunurilor spirituale.

Dezvoltarea procesului de construcție a socialismului, trecerea într-o nouă etapă, superioară, a desăvîrșirii socialismului deschid noi perspective pentru avîntul culturii în Republica Populară Romînă. Nu poate fi sarcină mai nobilă pentru oamenii de știință, artă, literatură decît aceea ca, folosind admirabilele condiții create de regimul democrat-popular să lupte cu toate forțele pentru răspîndirea comorilor culturii naționale și universale, în rîndul oamenilor muncii, constructori ai socialismului și comunismului.

Exigență în corectarea lucrărilor scrise

La toate școlile, în această perioadă în care se dau lucrările scrise trimestriale, profesorii sînt preocupați de problemele pe care le ridică analiza acestora. Mulți profesori discută în clasă cu elevii calitatea lucrărilor scrise, după ce le-au corectat. Această metodă este foarte indicată, întrucît contribuie la fixarea în mintea elevilor a unor cunoștințe esențiale și la eliminarea unor greșeli tipice. De aceea, nu este bine să ne mărginim numai la sublinierea cu roșu a greșelilor din caiete, fără să le discutăm pe cele mai importante în fața clasei.

Unele cadre didactice folosesc prilejul discutării tezelor pentru a clarifica cu întreaga clasă problemele care nu sînt încă lămurite pentru unii elevi. Astfel, tovarășa Livia Ioniță, profesoară de limba romînă la Școala medie din Predeal, analizînd pe primul trimestru tezele elevilor din clasa a VIII-a „B", a început prin prezentarea observațiilor de fond, apoi a greșelilor tipice de ortografie și a încheiat comentînd caligrafia elevilor. Printre greșelile de fond au fost reliefate cele privitoare la expunerea confuză a acțiunii dintr-o operă literară, la întrebuințarea necorectă a citatelor, la caracterizarea simplistă a personajelor. Greșelile de ortografie au fost explicate cu ajutorul clasei. Profesoara a evidențiat elevii care au un scris îngrijit și caiete curate și a citat cazuri de scris neciteț, cînd litera „e" se confundă cu „l", sau „l" cu „j". Toate problemele discutate s-au bazat pe exemple din lucrările elevilor. Numai după încheierea analizei s-au distribuit caietele elevilor.

Și tov. Mihai Fernengel, profesor de limba romînă la Școala cu limba de predare germană din Agnita, discută cu elevii lui conținutul și forma lucrărilor scrise trimestriale. De exemplu, după ce a corectat lucrările elevilor din clasa a VII-a cu tema „Educația din familia burgheză oglindită în schița lui Caragiale „Vizita", a comparat împreună cu ei, în clasă, construcțiile gramaticale romîne cu cele din limba germană, reușind astfel să le fixeze mai temeinic în mintea lor. Dînsul n-a desfășurat însă analiza lucrărilor după un plan pregătit dinainte, ci a luat caietele elevilor unul după altul, discutînd fără nici o ordine cînd probleme de conținut, cînd probleme de ortografie, revenind mereu asupra lor.

Această greșeală a făcut-o și tovarășa V. Deji, profesoară de geografie la Școala de 7 ani din Făgăraș, care a discutat cu elevii clasei a VII-a lucrările scrise cu tema „Bogățiile Siberiei" fără a sezisa aspecte sau probleme importante, abordate sistematic.

O practică și mai greșită s-a întîlnit la o școală din comuna Săcele. Aici tezele de istorie ale elevilor clasei a VII-a n-au fost discutate de loc sub raportul conținutului, ci doar sub acela al unor greșeli ortografice. Corectarea sumară s-a încheiat cu următoarea recomandare: „Cine are notele 4 și 5 să copieze textul din carte, iar ceilalți să corecteze pe margine numai greșelile subliniate". Dar copierea din carte nu poate ține locul unei analize a lucrărilor scrise. Recomandarea respectivă este un exemplu de formalism în analiza tezelor.

Sînt și profesori care distribuie elevilor caietele corectate cu simpla mențiune: „Uitați-vă la sfîrșitul orei în caiete și apoi să mi le restituiți". Alții nici nu mai distribuie caietele, ca elevii să-și vadă fiecare măcar greșelile proprii, ci se mărginesc să le comunice doar notele. Aceasta contribuie ca o serie de greșeli să se reporteze de la un trimestru la altul, de la un an școlar la alt an școlar, să devină deprinderi de care elevii cu greu se pot dezbăra mai tîrziu.

Învățînd din munca cadrelor cu experiență înaintată, profesorii trebuie să folosească prilejul corectării lucrărilor scrise trimestriale pentru consolidarea și sistematizarea continuă a cunoștințelor elevilor.

PATIȚA SILVESTRU
Orașul Stalin

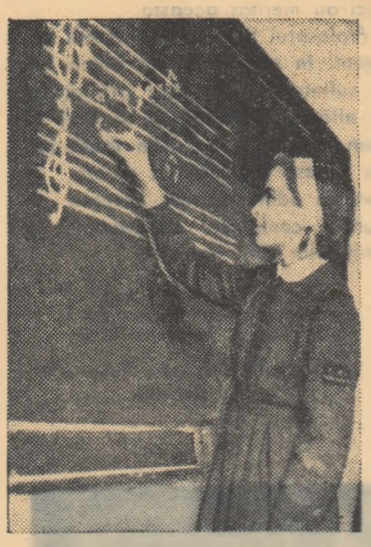

Lecție de muzică la clasa a IX-a a Școlii medii nr. 1 „N. Bălcescu" din București.

Și școlarii luptă pentru ECONOMII

Sub îndrumarea organizației de partid și a cadrelor didactice, elevii Școlii medii din comuna Săliște, regiunea Stalin, și-au luat angajamentul ca în acest an să contribuie la realizarea de economii

Ei se preocupă mult de înlăturarea risipei de curent electric și de combustibil la școală și la internat, își gospodăresc singuri clasele și dormitoarele.

O altă cale prin care elevii au realizat economii însemnate a constituit-o munca de folos obștesc. Mobilizați de organizațiile U.T.M. și de pionieri ei au desfășurat o intensă activitate de strîngere a fierului vechi și a maculaturii. Numai într-o singură lună, pionierii au colectat circa 1000 kg fier vechi.

Concurs pentru ocuparea unor posturi didactice

Rectoratul Institutului politehnic din Cluj anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice:

Facultatea de mecanică:

— șef de laborator (ing. mecanic) — catedra de tehnologia metalelor;

— preparator principal (ing. mecanic) — catedra de tehnologia metalelor;

— șef de laborator (ing. mecanic) — catedra de termotehnică;

— preparator principal (ing. mecanic) — catedra de organe de mașini.

Facultatea de construcții:

— profesor pentru disciplina beton armat — catedra de beton armat și construcții metalice;

— conferențiar pentru disciplina analiza matematică și matematici speciale — catedra de matematici;

— conferențiar pentru disciplina clădiri civile, industriale și agricole — catedra de clădiri și tehnica lucrărilor de construcții;

— asistent la practică — catedra de practică;

— șef de laborator la geotehnică — catedra de clădiri și tehnica lucrărilor de construcții;

— preparator principal — catedra de clădiri și tehnica lucrărilor de construcții;

— preparator la disciplina socialism științific — catedra de științe sociale.

Cererile pentru înscriere la concurs se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Cluj, str. Emil Isac nr. 15, însoțite de următoarele acte:

Pentru posturile de profesor și conferențiar: copie legalizată de pe actul de studii de doctor sau candidat în științe; copie legalizată după atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția unde-și are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Pentru posturile de asistent, șef de laborator și preparator: copie legalizată de pe actul de studii din învățămîntul superior; lucrările științifice, într-un exemplar; certificat de caracterizare a activității profesionale și obștești, eliberat de instituția unde funcționează; certificat de vechime în muncă; memoriu de activitate; autobiografie.

Pot participa la concurs, pentru funcția de profesor sau conferențiar, și fără titluri științifice sau grade didactice superioare, specialiști de înaltă valoare cu vechime în producție, care posedă studii superioare de specialitate.

Concursul se va desfășura conform dispozițiilor Regulamentului aprobat prin H.C.M. nr. 1057/1958 publicat în colecția de hotărîri nr. 31 din 5 august 1958.

Roadele autodeservirii

La Școala medie nr. 2 din Turda s-a introdus, de la începutul acestui an școlar, autodeservirea elevilor.

Pentru ca autodeservirea să dea roade cît mai bune, s-a inițiat o întrecere între clase. Chiar din primele zile ale întrecerii, colectivele claselor și-au reparat mobilierul, au împodobit sălile de curs cu tablouri și ghivece de flori, astfel ca ele să aibă un aspect cît mai plăcut. Săptămînal elevii spală și calcă perdelușele de la ferestre. Zilnic șterg geamurile, udă florile, au grijă ca între bănci să nu fie bucățele de hîrtie, resturi de alimente etc.

În același timp, autodeservirea exercită și o influență educativă foarte însemnată asupra elevilor. Aceștia s-au obișnuit să fie mai atenți față de bunurile școlii, au învățat să prețuiască mai mult munca fizică, au devenit mai ordonați.

Gînduri despre prietenul-pedagog

De aproape două luni, în paginile publicației pedagogice sovietice „Ucitelskaia gazeta" apar articole pe tema ce înseamnă a fi un profesor bun. Reproducem mai jos unul din aceste articole, scris de cunoscuta artistă sovietică Vera Marețkaia.

CE INSEAMNĂ A FI UN BUN PROFESOR... Să vorbești despre aceasta este foarte greu, dar și foarte plăcut. Este greu pentru că implică răspundere, pentru că e vorba de omul care literalmente **întotdeauna și pentru toți** trebuie să fie un exemplu, de omul căruia fiecare cetățean, orice ar fi el — medic, muncitor, muzicant sau poet — îi este recunoscător întreaga viață... Dar este plăcut, pentru că gindești și vorbești despre una dintre profesiunile cele mai umane, despre omul de care sînt legate cele mai calde și cele mai dragi amintiri.

Mie, ca artistă care am avut de două ori fericirea de a interpreta rolul unei învățătoare (la cinematograf pe Varvara Vasilievna din scenariul lui M. Smirnov „Învățătoarea din Șatrii" și la teatru pe Varia din piesa lui F. Knorr „Intîlnire în întuneric"), mi se pare că profesiunea de pedagog este una dintre cele mai romantice: pe pedagog îl așteaptă în fiecare zi, la fiecare pas cele mai minunate și mai interesante descoperiri. În fața lui, în bănci, stau „omuleți" — fetițe și băieți. El le poartă de grijă, îi crește, le dă o parte din inima lui, din sufletul lui și îi vede cum pășesc în viață, cum devin oameni minunați — oameni ai muncii, cetățeni devotați ai patriei lor. Pentru profesor, perspectiva viitorului constă în drumul pe care îi conduce pe elevii săi.

Dacă ar fi să stabilim ce este mai important în activitatea unui profesor bun ar trebui să spunem că aceasta este **omenia**, în cel mai înalt sens al acestui cuvînt.

Mă gîndesc adesea cu multă emoție la Varvara Vasilievna. Pe cînd mă „deprindeam" cu chipul ei, doream să pun în el tot ceea ce poate fi mai bun în omul care trăiește pentru societate. Este un chip „colectiv" și eu am visat să zugrăvesc cu ajutorul lui ceea ce era remarcabil la mulți maeștri ai muncii pedagogice, la mulți oameni buni. Și cheia acestui chip am găsit-o în cuvintele eroinei: „Mi se pare că, dacă insufli mult timp tot ceea ce este bun și dacă faci aceasta cu inima curată, atunci oricine, chiar și omul cel mai rău, se schimbă; numai că trebuie să faci aceasta cu inima curată". Sînt cuvinte foarte adevărate și foarte pătrunzătoare: **„Trebuie să faci aceasta** (să educi, să-i înveți pe copii) **cu inima curată".**

Lucrînd asupra rolului, căutînd „prototipul" lui, am trecut pe la școala unde învăța fiica mea. Acolo, în cancelarie, am observat următoarea scenă: o profesoară în vîrstă stătea de vorbă cu o elevă mică. M-au izbit sinceritatea, forța de convingere, interesul cu care vorbea această profesoară. Ea se adresa elevei sale nu din obligație, ci cu suflet, o asculta așa cum ascultă un prieten mai mare, cu mai multă experiență, un om apropiat. Am căutat să transmit prin film această minunată trăsătură a pedagogului.

IN FILM învățătoarea pronunță, adresîndu-se copiilor, această frază: „Am să vă învăț să citiți, să scrieți și să visați..." După mine, în aceste cuvinte constă esența trăsăturilor caracteristice unui profesor bun. Da, nu numai să citească, să scrie, să socotească, ci și să **viseze**. Învățîndu-i pe copii știința de carte, predindu-le fizica, chimia și alte discipline, profesorul îi conduce spre țelul cel mai înalt, îi învață să fie oameni, cetățeni folositori societății noastre. In legătură cu aceasta aș vrea să mă opresc asupra unui amănunt. Desigur, profesorii cunosc bine obiectul lor (și e chiar mai bine dacă-l cunosc nu numai pe acesta, ci se orientează și în alte discipline înrudite), se perfecționează continuu, citesc, iubesc arta... Dar eu gîndesc că și profesorul cel mai instruit, dacă nu poate să răspundă direct la o întrebare complicată, nu trebuie să se „descotorosească" de ea sau să dea un răspuns aproximativ, străduindu-se să arate că el este cu adevărat „atoateștiutor". Nu, este mai bine, mai cinstit să spui clasei: „Mă voi gîndi, voi consulta bibliografia, mă voi sfătui cu alții și apoi am să vă răspund". Autoritatea unui astfel de profesor nu va fi în nici un caz subminată.

Îmi permit să vorbesc și de alte amănunte. Un profesor bun este și un bun psiholog. Și, cu toate că elevii lui îl iubesc, ei se și „tem" de dînsul. Este vorba, se înțelege, nu despre pedagogul care stîrnește spaima, ci despre o severitate înțeleaptă, de exigență și despre faptul că elevul trebuie să știe: profesorul cunoaște totul despre el, nimic nu scapă privirii sale atente, prietenoase, pline de solicitudine. Eu am studiat cu renumitul artist și pedagog E. B. Vahtangov. Întotdeauna, chiar atunci cînd mi se întîmpla să trec numai prin apropierea lui, mi se părea că îmi citește gîndurile, ca și cum m-ar fi luminat cu raze X. In fața unui astfel de om pur și simplu nici nu poți avea în gînd ceva rău, ai dori să fii întotdeauna mai bun, mai luminos, mai curat. Așa se simt, cred eu, elevii în fața unui profesor bun.

PEDAGOGIA ESTE O ȘTIINȚĂ COMPLEXĂ, și eu nu voi vorbi despre legile ei. Totuși, cred că pedagogia constă și în gestul profesorului, în zîmbetul lui, în vocea lui, în felul său de a se comporta și, însfîrșit, în felul cum este îmbrăcat. Profesorul îi înarmează pe elevi cu norme etice, le formează gustul estetic. Aș spune așa: profesorul trebuie să le impună elevilor. Cine dacă nu profesorul trebuie să le arate copiilor cum să se poarte în societate, printre tovarăși, printre cei mai în vîrstă? Alura nu este un lucru chiar atît de mărunt cum pare la prima vedere. Profesorul nu trebuie să fie un scolast trist, el nu se poate limita numai la lumea manualelor și a caietelor de teme.

Pedagogul și actorul au multe trăsături comune. Astfel, după părerea mea, și pentru unii și pentru alții este valabilă aceeași regulă: atunci cînd muncesc, cînd creează în fața oamenilor, nimic nu trebuie să-i distragă de la scopul lor principal. In acel moment ei trebuie să arunce la o parte orice grijă, orice necaz personal.

Noi cerem mult de la pedagog, dar lui i se acordă și mult ajutor, se face mult pentru îmbunătățirea vieții lui. Aceasta este grija întregii noastre societăți. Școala, profesorul sînt înconjurați de dragostea, de atenția întregului popor, căci au meritat aceasta.

Profesorul îi educă pe tinerii cetățeni. In mîinile lui, în inima lui, în sufletul lui, în fața ochilor lui se află viitorul țării. Și aș dori să spun în încheiere: „Din toată inima doresc profesorilor, cărora le port un adînc respect, succese în munca complexă de educare a cetățenilor țării noastre".

VERA MAREȚKAIA
artistă a poporului din U.R.S.S.
laureată a Premiului Stalin

(Din „Ucitelskaia Gazeta" nr. 20 p.4610).

Tradițiile renumite ale baletului rus sînt cultivate cu dragoste la Școala de coregrafie din Perm. O dovadă o reprezintă și acest grup de eleve interpretînd dansul lebedelor mici din baletul „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski.

„Conștiință"

Vă mai aduceți aminte de Little Rock? Copii cu pielea neagră, bătuți numai pentru că au îndrăznit să meargă la școală. Copii albi atîțați să lovească pe cei negri.

Little Rock-ul — focar al deznădăjduitului rasist — continua încă să ocupe loc în coloanele presei, cînd s-a anunțat că împotriva micilor negri a pornit lupta însuși Marele Dragon. Oficial, acesta se numește Lee Davidson și este membru al Ku Klux Klanului. Iar ca membru al organizației ucigașilor de oameni, Lee Davidson și-a pierdut numele (și înfățișarea) de om și s-a intitulat Mare Dragon, Marele Dragon al statului Georgia.

Marelui Dragon nu-i plac copiii cu pielea neagră. El nu se poate împăca cu ideea că micii copii negri vor învăța alături de cei albi. Neputînd să clădească închisori pentru copiii negri, el clădește școli exclusiv pentru copiii albi.

O asemenea școală a fost construită de Marele Dragon, deocamdată, în orașul Atlanta.

— Cine va putea învăța aici? — a fost întrebat Dragonul.

— Numai copiii ai căror părinți se pronunță pentru segregație rasială.

— Veți mai construi și alte asemenea școli? — a mai fost întrebat Dragonul.

— Firește — a sunat răspunsul.

— Și de unde veți lua bani?

Răspunsul a arătat că dragonul are toate motivele să fie optimist. El a declarat că o parte din bani va fi dată de organizațiile rasiste, iar altă parte nădăjduiește să o primească de la autoritățile statului Georgia.

Așa dar, în lupta împotriva micilor negri, Marele Dragon are asigurat sprijinul autorităților americane, care dau astfel încă o dovadă a strălucitei democrații apusene.

Pielea copiilor negri nu e nici pe departe atît de neagră pe cît de neagră e conștiința Marelui Dragon și a protectorilor lui...

Umbra Hiroșimei

Acum mai bine de 15 ani, la Hiroșima, într-o dimineață cînd copiii tocmai mergeau spre școală, profesorii tocmai se pregăteau să ia cataloagele în mîini și clopoțelele tocmai se pregăteau să sune, totul a încremenit și copiii n-au mai fost decît amintiri, profesorii n-au mai fost decît cadavre, școlile n-au mai fost decît scrum.

Hiroșima a continuat însă să trăiască. Mamele au născut copii, copiii au crescut și au început să meargă la școală. Ei au auzit despre bomba atomică, despre copiii morți într-o clipă de tunet, de foc și de groază.

Pretutindeni în lume oamenii luptă împotriva bombei atomice, pretutindeni în lume se organizează demonstrații împotriva morții atomice. O asemenea demonstrație, deosebit de impresionantă, a avut loc nu de mult la Hiroșima.

În ajunul experienței cu arma atomică franceză în Sahara, copiii din Hiroșima au umblat din casă în casă cu un Apel cerînd ca niciodată explozile atomice să nu mai sfîșie liniștea dimineții. Erau copii în pantaloni scurți, fetițe cu ochi codați, erau viitorii muncitori și medici, artiști și savanți — era parcă însăși ziua de mîine a Japoniei. Și n-a fost om să nu semneze Apelul: profesori și muncitori, surori și mame, credincioși sau atei, budiști sau catolici. Au semnat supraviețuitorii Hiroșimei — pentru ca o nouă zi ca cea de acum 15 ani să nu mai fie posibilă. Au semnat toți cei care nu mai vor să mai trăiască ce au trăit.

Acum 15 ani, un ziar american, lăudînd puterea bombei aruncate peste Hiroșima, scria că explozia a pulverizat oamenii, dar că umbra acestora a continuat încă multă vreme să rămînă fixată pe pămînt datorită temperaturii teribile degajată de explozie.

Umbrele de pe pămînt au dispărut, firește, de mult. Dar umbra Hiroșimei a rămas în sufletele oamenilor. Ea se întoarce din ce în ce mai mult împotriva maniacilor atomici, pe care oamenii cinstiți din întreaga lume îi urăsc ca pe cei mai înrăiți dușmani ai lor, ai copiilor, ai viitorului.

R. T.

„Tineretul merită o soartă mai bună"

Consiliul Central consultativ pentru problemele învățămîntului din Anglia a publicat un referat care cuprinde un proiect de reformă școlară. În proiect se propune prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu, introducerea practicii în producție a elevilor, lichidarea excesivei specializări în gimnaziile clasice, mărirea numărului profesorilor etc. În proiectul de reformă se acordă atenție rolului pozitiv al școlilor unice, care asigură un nivel mai ridicat de cunoștințe și, după cum scrie ziarul „Daily Worker", contribuie la unirea tuturor forțelor sociale din raionul dat.

În favoarea proiectului se desfășoară o largă mișcare populară, la care participă profesori, oameni progresiști, ziare. Se cere guvernului să admită măcar propunerile minimale prevăzute în proiect.

Pînă și ziarul burghez „Daily Herald" a scris nu de mult, comentînd proiectul de reformă, că dezvoltarea sistemului de învățămînt din Anglia rămîne în urmă față de situația învățămîntului în alte țări ale Europei. Citind cuvintele lui W. Churchill, care spunea că rușii i-au întrecut pînă într-atîta pe englezi încît aceasta stîrnește îngrijorare, ziarul scrie, adresîndu-se cititorilor: „Dacă doriți ca fiii voștri să dobîndească o instrucțiune mai bună, luptați pentru o mai ridicată calitate a învățămîntului; deoarece nivelul acestuia scade mereu. Atitudinea disprețuitoare față de tineret este o tragedie a Angliei. Tineretul merită o soartă mai bună".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București. Piața Scînteii.